

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

**П'ядицька об'єднана територіальна громада
Івано-Франківська область, Коломийський район**

Автори: Давід Хоінкіс, Олег Карий

на замовлення Фонду Розвитку Місцевої Демократії

в рамках проекту „Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)”

який фінансується USAID.

Січень 2019 р.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Зміст

1. Методологічні зауваження – проведення дослідження.....	4
2. Вступ – коротка характеристика громади	4
3. Процес об'єднання – генеза і перебіг	21
4. Громада – характеристика адміністрації і послуг, які надаються	23
5. Проблеми і потреби органу місцевого самоврядування.....	33
6. Місцеві потенціали.	38
7. Дані для моніторингу та оцінки	40
8. SWOT аналіз.	42
9. Висновки та рекомендації для реалізації стратегічного планування.	46
Додаток: вкладення	47
1. Заява П'ядицької ОТГ (відсутність потреби розробки нової стратегії).....	47
2. Словничок для перекладача.....	47
3. Матеріали й інформація, використана для аналізу	47
4. Список співрозмовників	47

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Найважливіші висновки з дослідження (*executive summary*)

- П'ядицька ОТГ розташована у центральній-східній частині Івано-Франківської області, (бл. 61 км до Івано-Франківська), у Коломийському районі (межує з Коломиєю). Через територію ОТГ пролягає залізнична колія і важливі дороги, зокрема, автомобільна дорога державного значення Н10 Стрий–Мамалига і автомобільна дорога Р24 Татарів–Кам'янець-Подільський.
- ОТГ об'єднала 5 колишніх рад, загалом 8 населених пунктів: П'ядики, Велика Кам'янка, Фатовець, Турка, Ясинки, Студлів (селище), Годи-Добровідка, Мала Кам'янка. Площа громади – 13163,60 га. Населення – 10 397 мешканців. Найбільше за чисельністю село П'ядики – 3668 осіб, яке є адміністративним центром.
- Важлива галузь місцевої економіки – сільське господарство. З огляду на лісистість, функціонують суб'єкти, які займаються обробкою деревини і виробництвом меблів. Крім цього, є ще дрібні фірми, які надають послуги у сфері торгівлі та харчування.
- На території ОТГ наявні такі природні ресурси, як торф і глина. Також є природні джерела води хорошої якості.
- Перед громадою стоїть виклик розширення бази платників податків і покращення рівня сплати податків. Для цього потрібно розвивати підприємництво, готувати під інвестиції земельні ділянки й об'єкти нерухомості, формувати сприятливий клімат для бізнесу.
- Істотна перешкода для економічного і туристичного розвитку ОТГ – поганий стан дорожньої інфраструктури і, як результат, обмежена транспортна доступність, мобільність працівників тощо. Покращення стану доріг значно підвищило б і якість життя мешканців.
- Крім цього розвиток ускладнюють недоліки у сфері водопровідної і каналізаційної інфраструктури. Вони також негативно впливають на стан довкілля.
- В ОТГ діє система збору твердих побутових відходів, виникають проблеми з переповненням сміттєзвалищем, немає сортування і переробки відходів.
- Необхідно модернізувати й оптимізувати мережі комунальних будинків. Зокрема, школи у селах Мала Кам'янка і Годи-Добровідка мають проблему з малою кількістю дітей і наповнюваністю класів. У той же час існує величезний соціальний і політичний спротив щодо ліквідації шкіл чи створення опорної школи.
- Ще одна проблема викликана поганим технічним станом установ культури та недоліками в системі опалення, які обмежують їхню доступність, активність і якість діяльності.
- Важлива соціальна проблема – це безробіття (яке торкається більшою мірою жінок, ніж чоловіків) і заробітчанська еміграція. Водночас підприємці нарікають на недостатність кадрів і постійний дефіцит кандидатів на працівників на ринку праці.
- Дані за 2018 р. вказують на негативне сальдо міграції і від'ємний природний приріст. Еміграція помітна насамперед у менших населених пунктах: Ясинки і Фатовець, що в перспективі може призвести до вимирання цих сіл (як сталося у випадку з населеним пунктом Студлів). Необхідні дії для зміцнення привабливості ОТГ як місця для проживання.
- Запланований бюджет на 2019 р. становить 51 841,2 тис. грн і сильно залежить від трансфертів з державного бюджету. Власні доходи повільно зростають. У структурі видатків домінують уже згадані витрати на утримання освітніх установ (67,3% у 2019 р.).
- ОТГ має стратегію розвитку, від програми DOBRE та експертів ФРМД очікує, серед іншого, проведення репрезентативного дослідження умов життя і якості публічних послуг серед мешканців.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

1. Методологія проведення дослідження

Візит до ОТГ відбувся 12-14.11.2018 р. Сценарій візиту охопив зустрічі та інтерв'ю з представниками місцевого середовища, відвідування 4 найбільших сіл і розташованих там установ, а також спільний аналіз необхідних даних. Перший день присвятили спілкуванню з владою, представниками освіти, культури і старостами. Експерти відвідали більшість установ у селах: Мала Кам'янка, Велика Кам'янка, Турка і Годи-Добровідка, де провели індивідуальні і групові розмови з керівництвом і працівниками. На другий день відбулася зустріч з головою ОТГ, представниками двох комунальних підприємств, депутатами і чиновниками, експерти відвідали установи в П'ядиках, у тому числі школу. В останній день проведено інтерв'ю з керівниками і чиновниками, відповідальними за окремі сфери повноважень громади, зокрема бюджет, а також громадськими лідерами, духовними особами, особами, які працюють в рамках різних НДО, у тому числі з чисельними представниками Молодіжної Ради.

15.01.2019 р. відбувся другий візит, під час якого експерти представили владі і решті зацікавлених учасників вступні результати дослідження, а також провели SWOT-аналіз.

Експерти зустрілися з позитивним сприйняттям з боку місцевої влади і представників ОТГ. Вдалося належним чином й ефективно провести передбачені структурою дослідження зустрічі та інтерв'ю, усі вони проходили у приязній атмосфері. Проблеми виникали через обмеженість статистичних даних.

2. Вступ – коротка характеристика громади

Таблиця 1 Найважливіші дані про громаду [паспорт ОТГ]

№ з/п	Інформація про громаду	Характеристика ОТГ із зазначенням джерела і дати інформації	Коментарі
1.	Дата створення об'єднаної громади	14.09.2016 р. Джерело: Відомості Верховної Ради України — 2017 — № 15 — с. 14	
2.	Дата перших виборів в об'єднаній громаді	18.12.2016 р. Джерело: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0437359-16	
3.	Можливості приєднання наступних рад до об'єднаної громади	Ценявська сільська рада (офіційно повідомлена, очікування рішення) Джерело: http://vikna.if.ua/news/category/economics/2018/03/22/82606/view	
4.	Місцезнаходження	Івано-Франківська область, Коломийський район	
5.	Відстань в км: від районного центру, від обласного центру, від Києва	Відстань від районного центру – 5 км Відстань від обласного центру – 61 км Джерело: https://pyadycka-gromada.gov.ua Відстань від Києва – 649 км Джерело: http://mistaua.com/mana/п'ядики-київ/278/?setcity=2500	
6.	Площа в км ²	131,64 Джерело: дані ОТГ	

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

7.	Кількість колишніх рад, які входять до складу об'єднаної громади, та кількість усіх населених пунктів у громаді	5 рад 8 населених пунктів Джерело: https://decentralization.gov.ua/gromada/1281/composition	
8.	Населені пункти, які входять до складу громади (прошу підкреслити місце розташування колишніх рад)	Адміністративний центр ОТГ – <u>село П'ядики</u> <u>село Велика Кам'янка</u> село Фатовець <u>село Годи-Добровідка</u> <u>село Мала Кам'янка</u> <u>село Турка</u> село Ясинки селище Студлів Джерело: https://decentralization.gov.ua/gromada/1281/composition	
9.	Кількість мешканців громади в цілому і в поділі на населені пункти	10 397 осіб станом на 31.12.2017р. Джерело: дані ОТГ	
10.	Структура населення	Вікова структура населення: молодший за працездатний – 19% працездатний – 62% старший за працездатний – 19% Структура населення за статтю: жінки – 54% чоловіки – 46% Кількість неповносправних осіб – 567 Кількість внутрішньо переміщених осіб – 1 особа Джерело: дані ОТГ	
11.	Сальдо міграції	-27 осіб з 01.01.2018 р. по 01.10.2018 р. Джерело: дані ОТГ	
12.	Приблизне співвідношення працюючих жінок/ чоловіків і/або співвідношення безробітних жінок/чоловіків (якщо є такі дані)	Інформація відсутня	
13.	Офіційний рівень безробіття в районі	0,73% Джерело: http://ww2.if.gov.ua/data/upload/publication/kolomyijska/ua/19799/cenz2018_01_15_.doc?141247888=62a7267be132e2445fc61e811bc89568	Велика кількість осіб працює постійно або сезонно за кордоном
14.	Офіційний, а за відсутності таких даних, приблизний рівень безробіття в громаді	31% Джерело: дані ОТГ	

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

15.	Профіль громади та населених пунктів, які входять до її складу	село П'ядики – сільськогосподарський село Велика Кам'янка – сільськогосподарський село Фатовець – сільськогосподарський село Годи-Добровідка – сільськогосподарський село Мала Кам'янка – сільськогосподарський село Турка – сільськогосподарський село Ясинки – сільськогосподарський селище Студлів – сільськогосподарський	
16.	Кількість суб'єктів господарювання, зареєстрованих у громаді	217	
17.	Кількість та спеціалізація державних підприємств, які працюють на території громади, у тому числі зареєстрованих на території громади	Немає	
18.	Кількість та спеціалізація комунальних підприємств, які є власністю громади	2 комунальні підприємства. Надають послуги водопостачання. Послуги збору відходів та громадського транспорту надають приватні підприємства з Коломиї.	
19.	Кількість закладів культури	Будинки культури – 3 (с. П'ядики, с. Турка, с. Велика Кам'янка) Клуби – 3 (с. Фатовець, с. Годи-Добровідка, с. Мала Кам'янка) Бібліотеки – 6 (у кожному будинку культури і клубі) Джерело: дані ОТГ	
20.	Кількість закладів охорони здоров'я	Первинна ланка – 6 закладів Вторинна ланка на утриманні ОТГ – немає. Джерело: дані ОТГ	
21.	Кількість та специфіка закладів соціальної допомоги, які перебувають на фінансуванні громадою	Немає. Джерело: дані ОТГ	
22.	Кількість навчальних закладів	7 (2 НВК, 2 дошкільні навчальні заклади, 3 школи) Джерело: дані ОТГ	
23.	Інші установи, які виконують додаткові завдання у сфері освіти та культури	Турківська дитяча музична школа Дитячо-юнацька спортивна школа Джерело: дані ОТГ	

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

24.	Бюджет громади	<p>Виконання бюджету станом на 11.2018 р.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доходи – 92,2% - видатки – 81,6% <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>План на 2019 р.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доходи – 51841,2 тис. грн - видатки – 51841,2 тис. грн <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
25.	Бюджет у розрахунку на 1 мешканця	<p>За 11 місяців 2018 р. – 4,72 тис. грн (92,2%)</p> <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>План на 2019 р. – 4,986 тис. грн</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
26.	Власні доходи громади загалом	<p>За 11 місяців 2018 р. – 8 366,73 тис. грн (95,9%),</p> <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>План на 2019 р. – 10 138 тис. грн</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
27.	Власні доходи громади в розрахунку на 1 мешканця	<p>За 11 місяців 2018 р. – 0,8 тис. грн (95,9%)</p> <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>План на 2019 р. – 0,975 тис. грн</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
28.	Трансферти з державного бюджету	<p>Трансферти з державного бюджету за 11 місяців 2018 р. - 40730,75 тис. грн (91,5%), з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотації з державного бюджету місцевим бюджетам за 11 місяців 2018 р. – 7790,5 тис. грн (91,66%) - субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за 11 місяців 2018 р. – 27998,2 тис. грн (92,03%) - дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам за 11 місяців 2018 р. – 3497,4 тис. грн (89,16%) - субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам за 11 місяців 2018 р. – 1444,65 тис. грн (86,39%) <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>План на 2019 р. – 41703,2 тис. грн, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотації з державного бюджету місцевим бюджетам – 10995,5 тис. грн 	

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

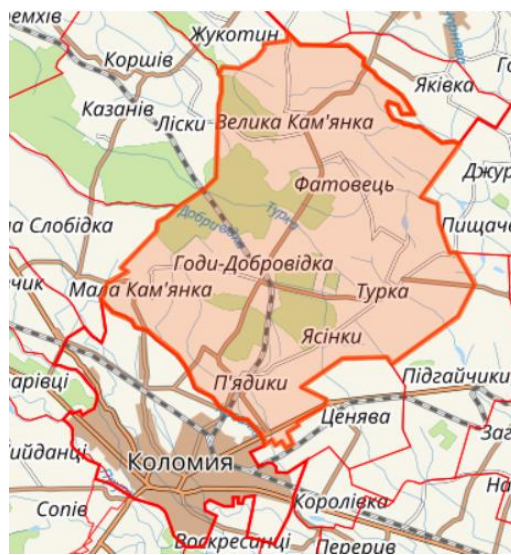
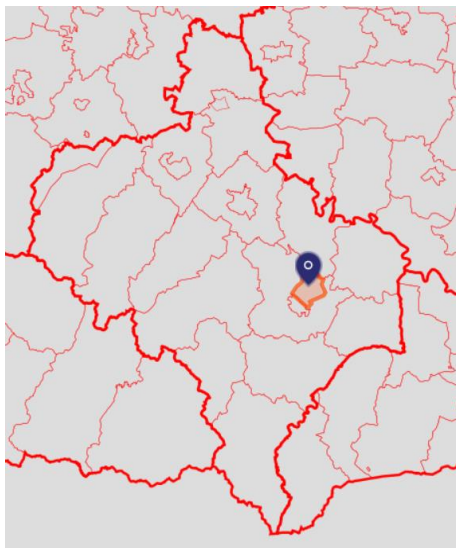
Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

		<p>- субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 27409,9 тис. грн</p> <p>- дотації з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам – 3297,8 тис. грн</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
29.	Видатки громади загалом	<p>План на 2018 р. – 54692,09 тис. грн</p> <p>Виконання за 11 місяців 2018 р. – 44 609,80 тис. грн (81,6%)</p> <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>План на 2019 р. – 51841,2 тис. грн</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
30.	Видатки громади у галузі освіти, як % до загальних видатків	<p>11 місяців 2018 р. – 63,93%</p> <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>2019 р. – 67,3%</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
31.	Видатки громади на адміністрацію органу місцевого самоврядування, як % до загальних видатків	<p>11 місяців 2018 р. – 9%</p> <p>Джерело: https://openbudget.gov.ua/local-budget/09511000000</p> <p>2019 р. – 10,88%</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
32.	Отримане фінансування з Державного фонду регіонального розвитку в 2018 р.	2018 року до ДФРР було подано 5 проєктів, однак жоден не отримав фінансування.	
33.	Існуючі програмні документи	<p>Стратегія розвитку П'ядицької об'єднаної територіальної громади до 2027 р.</p> <p>План реалізації Стратегії розвитку П'ядицької об'єднаної територіальної громади на 2018-2020 роки.</p> <p>План соціально-економічного розвитку на 2019-2021 роки</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
34.	Участь громади у програмах, які фінансувалися закордонними донорами в 2018 р.	<p>Проєкт "Створення Центру надання адміністративних послуг П'ядицької ОТГ" за фінансової підтримки Програми "U-LEAD з Європою", 2018-2019 р.</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
35.	Реалізація громадою актуальних програм, які фінансуються іноземними донорами	<p>Відкриття ЦНАП-у ("U-LEAD з Європою")</p> <p>Джерело: дані ОТГ</p>	
36.	Адреса веб-сайту громади	https://pyadycka-gromada.gov.ua	

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

П'ядицька ОТГ розташована у центральній-східній частині Івано-Франківської області, в Коломийському районі. На південному-заході межує з районним центром – Коломиєю, а відстань до обласного центру складає бл. 61 км. Територією ОТГ пролягає залізнична колія Івано-Франківськ–Чернівці, автомобільна дорога державного значення Н10 Стрий–Мамалига і дорога Р24 Татарів–Кам'янець–Подільський.

Рисунок 1. Місцезнаходження П'ядицької ОТГ і форма її території.

Джерело: <http://atu.minregion.gov.ua>

П'ядицьку ОТГ створено наприкінці 2016 р., а з 1.01.2017 р. вона розпочала своє функціонування на основі нового, власного бюджету. ОТГ об'єднала 5 колишніх сільських рад: П'ядицьку, Великокам'янську, Турківську, Годи-Добровідську і Малокам'янську. Загалом 8 населених пунктів: П'ядики, Велика Кам'янка, Фатовець, Турка, Ясинки, Студлів (селище), Годи-Добровідка, Мала Кам'янка.

Площа громади – 13163,60 га. Населення – 10 397 мешканців. Найбільше за чисельністю – село П'ядики – 3668 осіб, адміністративний центр ОТГ. Друге місце займає село Турка – 2545 осіб, а далі – село Велика Кам'янка – 2026 осіб, яке найбільше ще й за площею. Єдине селище міського типу у структурі ОТГ – Студлів не має на даний час жодного мешканця.

Таблиця 2. Населення ОТГ [2018 р.]

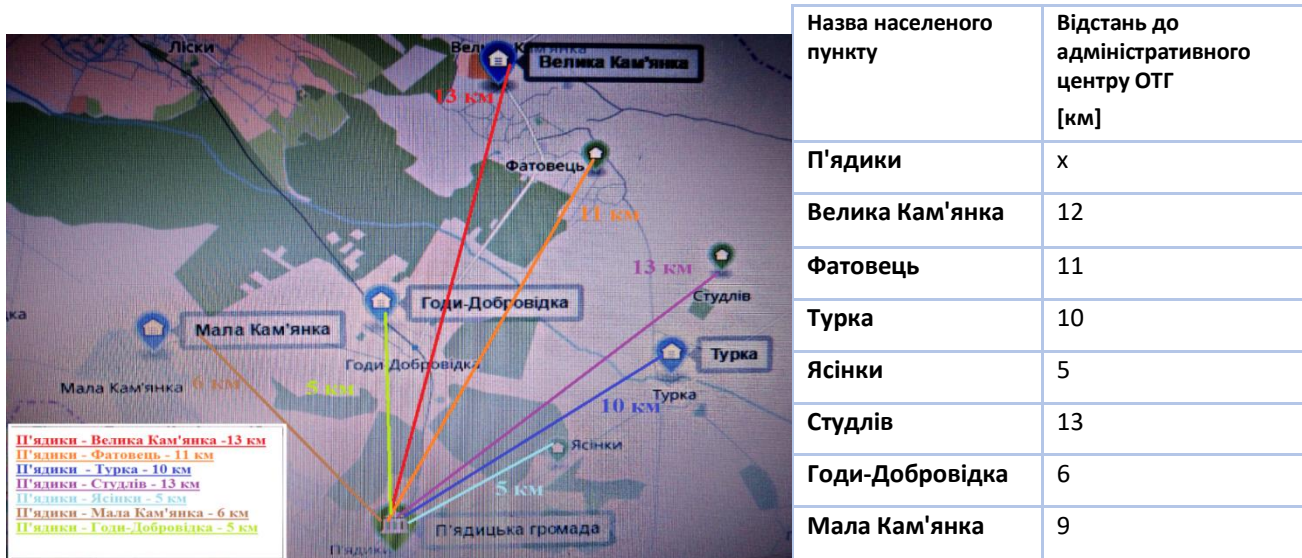
Населений пункт	Кількість мешканців [особа]
П'ядики	3668
Годи-Добровідка	1028
Мала Кам'янка	556
Турка	2545
Велика Кам'янка	2026
Фатовець	379
Студлів	0

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Ясинки	195
--------	-----

Джерело: дані ОТГ

Рисунок 2. Відстань від окремих населених пунктів до адміністративного центру ОТГ

Громада максимально компактна. Відстань окремих сіл до центру становить від 5 км (Ясинки) до 13 км (Студлів).

Важлива галузь місцевої економіки – сільське господарство. З огляду на лісистість, функціонують суб'єкти, які займаються обробкою деревини і виробництвом меблів. Крім цього, є ще дрібні фірми, які надають послуги у сфері торгівлі та харчування.

Таблиця 3. Фактори, які визначають якість життя в громаді.

	Позитивні фактори	Негативні фактори
Інфраструктура і просторове планування	Розвинена мережа будівель загального користування Відносно хороший стан бази навчальних закладів Басейн Компактність громади Вільні ділянки у комунальній власності	Поганий технічний стан деяких доріг Поганий стан водопровідної та каналізаційної мереж Відсутність актуальної містобудівної документації Відсутність інвентаризації ділянок і нерухомості, відсутня або неактуальна документація Поганий технічний стан деяких установ, здебільшого закладів культури
Економіка	Географічне розташування (у т.ч. по сусідству до Коломиї, близько до двох обласних центрів) Транспортна доступність (важливі автомобільні дороги і залізничні колії, які пролягають територією ОТГ) Сільське господарство Лісові ресурси (деревина, ягоди, гриби)	Відносно невелика кількість підприємств Проблеми на ринку праці (недостатність і непривабливі робочі місця, водночас відсутність працівників для місцевих компаній – емігрували) Відсутність ділянок під інвестиції Реєстрація підприємств за межами громади, низький рівень сплати податків

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

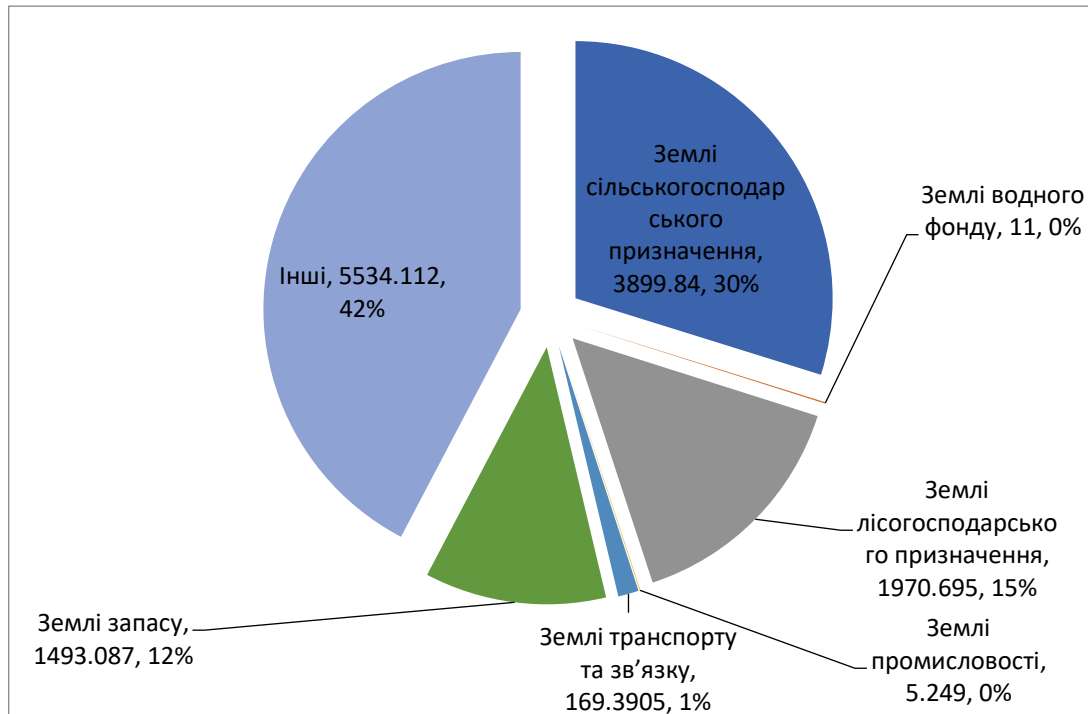
	тощо)	
Довкілля і туризм	Ліси Торф і глина Мінеральна і джерельна вода	Проблеми у сфері управління відходами (полігон міста Коломия вичерпав свій ресурс, у зв'язку з чим ТПВ вивозять нерегулярно; це негативно впливає на екологічні звички і поведінку мешканців) Невирішена проблема каналізації та очищення стічних вод
Суспільство, людський капітал	Активне суспільство (з точки зору громадянської позиції, культури, спорту тощо) Пропозиція проведення вільного часу (басейн, спортивні та художні заняття, в основному для молоді)	Негативна демографія (насамперед, від'ємний природний приріст) Безробіття Заробітчанська еміграція
Орган самоврядування	Здатність до співпраці (хороша співпраця, у т.ч. з районною й обласною адміністрацією) Досвід участі в проектах	Нестача кваліфікованих кадрів Потреби в обладнанні і програмному забезпеченні Застаріла і занадто велика база приміщень (витрати)

Джерело: власне опрацювання на основі проведених зустрічей та інтерв'ю

Економічна ситуація громади

Ключові місцеві ресурси, на думку усіх, – це люди і земля. У структурі земельних ресурсів ОТГ домінують орні та лісисті території. Це безпосередньо впливає на місцеву економіку. Наявні також природні ресурси, такі як: торф і глина. Рівень підприємливості мешканців слід посилювати.

Графік 1. Земельні ресурси ОТГ відповідно до категорії [2018 р.]

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

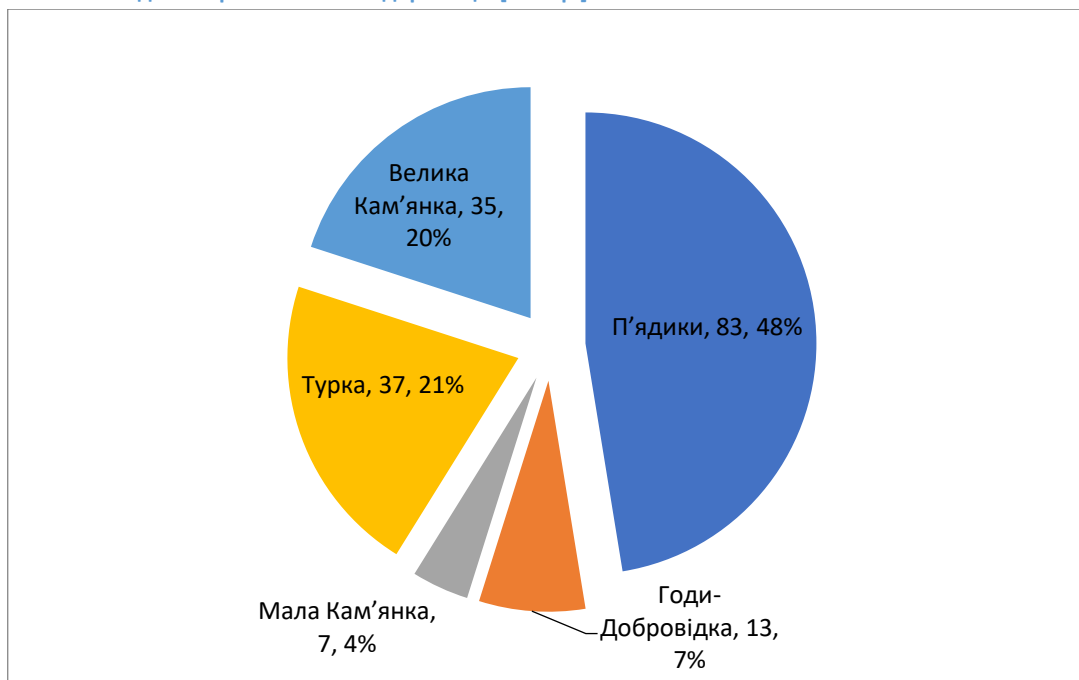
Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Джерело: дані ОТГ

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

На території ОТГ зареєстровано 217 суб'єктів господарювання, з них – 175 фізичних осіб-підприємців і 42 підприємства. Переважно це дрібні фірми, які надають послуги у сфері торгівлі та харчування.

Графік 2. Кількість і відсоток фізичних осіб-підприємців [2018 р.]

Джерело: дані ОТГ

Ще одна важлива галузь економіки – сільське господарство. В основному вирощують зернові і кукурудзу, а також фрукти (яблука, груші, горіхи – сади зустрічаються, насамперед, у населеному пункті Студлів) і овочі (буряк, морква, капуста). Частина фермерів розводить також свиней і корів. З огляду на лісистість, функціонують суб'єкти, які займаються обробкою деревини і виробництвом меблів. Велике підприємство у населеному пункті П'ядики – меблева фабрика "ТТТ" і менші в населених пунктах Турка і Ясинки. У населеному пункті Велика Кам'янка росте ліс, який знаходиться у користуванні Коломийського лісового господарства. Там працює декілька фірм, які пов'язані з цим ресурсом: фірма, яка займається розведенням декоративних дерев та кущів, фірма, яка займається виробництвом дощок, і столярний цех (двері, вікна тощо).

Найбільший сільськогосподарський виробник – приватне підприємство "Степан Мельничук", яке діє в населених пунктах Турка і Студлів. Щодня тут працює майже 60 осіб, а в сезон навіть до 150 працівників. Підприємство також веде переробну діяльність – виробляє різні види каш, розводить корів і свиней. Водночас воно має магазин з власними продуктами та продуктами місцевих фермерів і виробників (напр. молока).

У населеному пункті Турка працює пекарня, яка постачає свою продукцію навчальним закладам у всій громаді.

Другий важливий сільськогосподарський виробник – ТОВ Компанія "Агро-Дует" (пов'язана з компанією з Польщі – м'ясними закладами ТОВ "Олевнік-Біс"), яка працює, насамперед, на території населеного пункту Велика Кам'янка. Обидва підприємства беруть активну участь у житті місцевої

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

спільноти, співфінансуючи деякі інфраструктурні проекти, спонсоруючи місцеві заходи або незначні придбання.

Важливий платник податків – бюджетна сфера. Саме у цій сфері дуже часто знаходять роботу жінки. Дуже часто вони також працюють у сільському господарстві, торгівлі і сфері послуг.

Проблемою є безробіття. Але справа в тому, що багато осіб, які офіційно не працевлаштовані, працюють неофіційно або за кордоном – високий масштаб еміграції. Через це на місцевому ринку бракує працівників.

Перешкоди для розвитку підприємств створюють погана якість доріг та недоліки у сфері технічної інфраструктури. Підприємці нарікають на відсутність фінансової та інформаційно-консультаційної підтримки, включаючи високі відсотки кредитів та відсутність консультацій, які б дозволили розширити діяльність на нові ринки, у тому числі закордонні.

Таблиця 4. Вибрані найбільші роботодавці в П'ядицькій ОТГ [2018 р.]

Назва суб'єкту	Профіль	Кількість працівників [особа]
ТОВ Компанія "Агро-Дует"	Вирощування зернових культур	50
ПП (приватне підприємство) "Степан Мельничук"	Вирощування зернових культур	61
Меблева фабрика "ТТТ"	Виробництво меблів	50
Магазин "Темп"	Роздрібна торгівля	30
Сільська рада	Адміністрація	45
Ліцей ім. Степана Мельничука	Освіта	71
Ліцей, Велика Кам'янка	Освіта	76
Загальноосвітня школа I-III ступенів, Турка	Освіта	50
Гімназія, Мала Кам'янка	Освіта	47

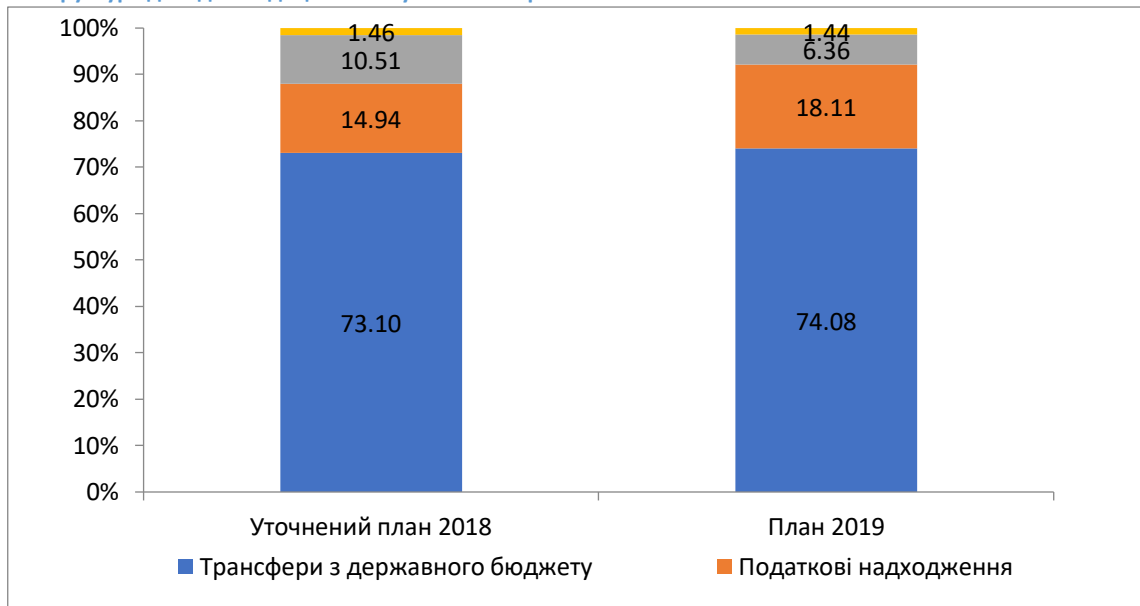
Джерело: дані ОТГ

Бюджет громади

Запланований бюджет на 2019 р. складає 51 841,2 тис. грн, він на 2,63% менший від бюджету 2018 р. (53 239,46 тис. грн). Головною причиною скорочення бюджету ОТГ стало зменшення трансфертів з інших місцевих бюджетів майже на 2,3 млн грн. Щороку 73-74% доходів громади складають трансферти з державного бюджету (сильна залежність).

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

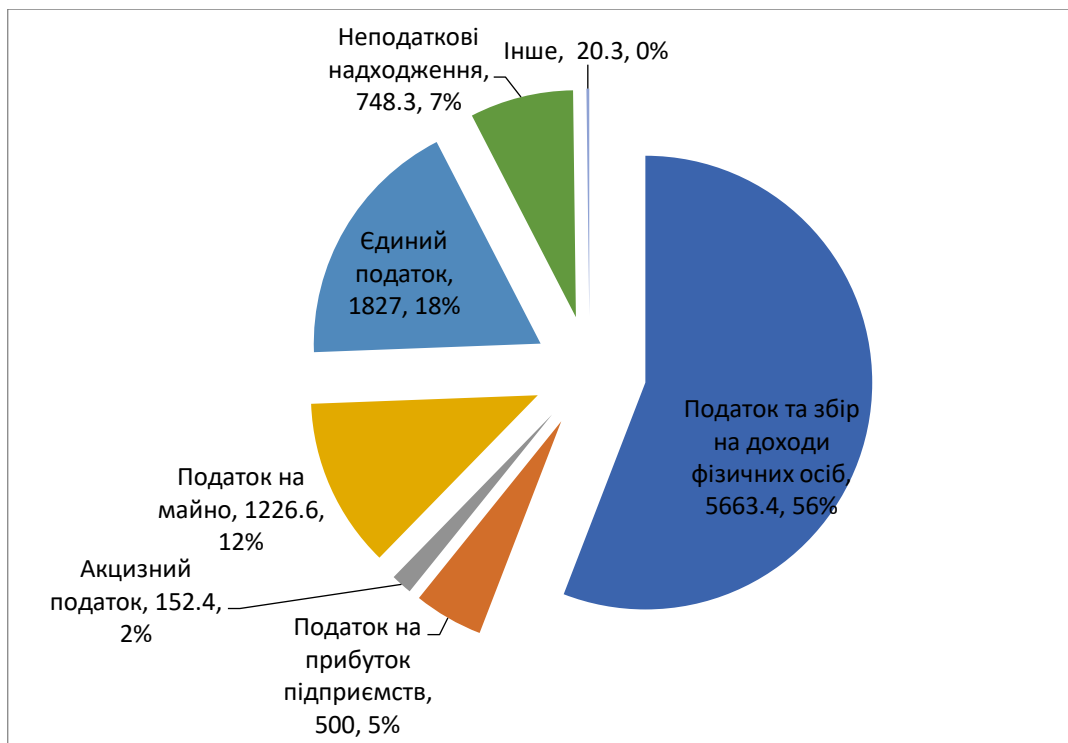
Графік 3. Структура доходів П'ятицької ОТГ у 2018-2019 роках

Джерело: дані ОТГ

Позитивним фактом стало збільшення частки податкових надходжень у структурі доходів бюджету. Власні доходи громади виросли на 1 411,83 тис. грн у 2019 р. проти 2018 р.

Графік 4. Прогнозована структура власних доходів П'ятицької ОТГ у 2019 р.

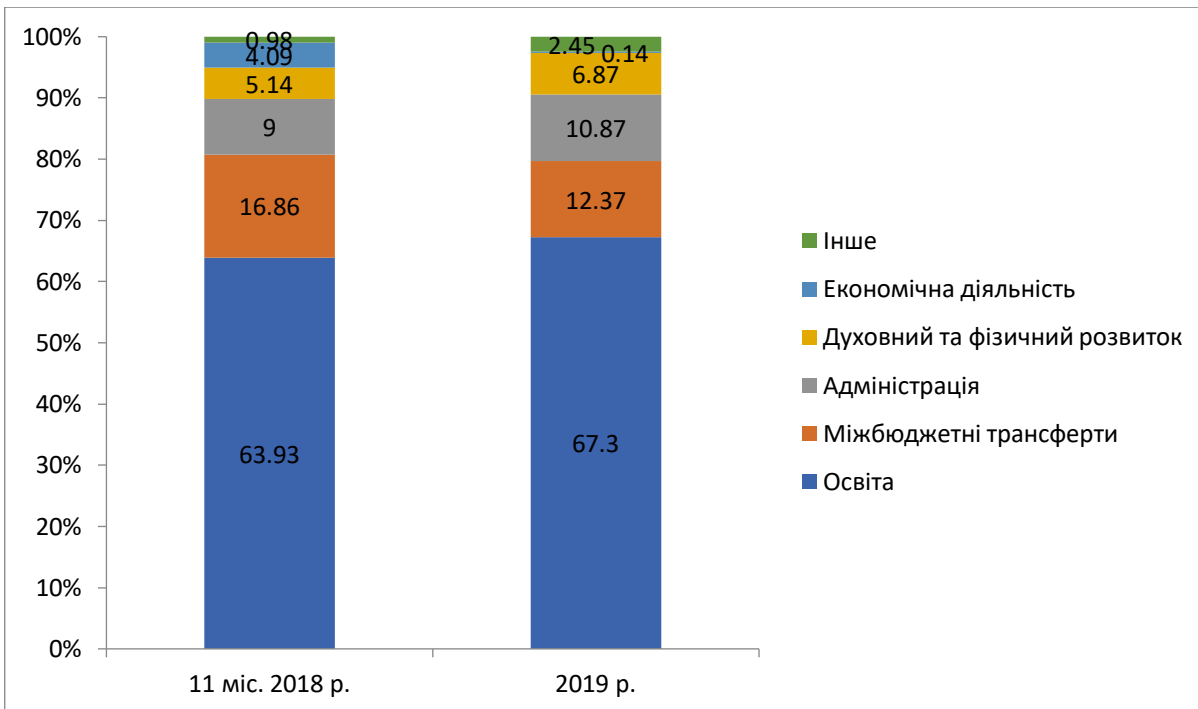

Джерело: дані ОТГ

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

У структурі власних доходів основні місця займають: податок на доходи фізичних осіб (56% власних доходів), єдиний податок (18%) і податок на майно (12%).

Графік 5. Структура видатків бюджету П'ядицької ОТГ у 2018-2019 роках

Джерело: дані ОТГ

У структурі видатків домінують видатки на утримання навчальних закладів, частка яких зростає: з 63,93% у 2018 р. до 67,3% у 2019 р. На другому місці за розміром у видатках загалом у 2019 р. займають видатки на апарат адміністрації (10,87%), однак вони залишаються на рівні середнього показника по Україні.

Великих змін у бюджеті на 2019 р. порівняно з бюджетом 2018 р. немає, крім того, що заплановані на 2019 р. кошти на інвестиції складають менше, ніж 1% усіх видатків.

Багаторічне бюджетне планування відсутнє.

Стан довкілля, екологія

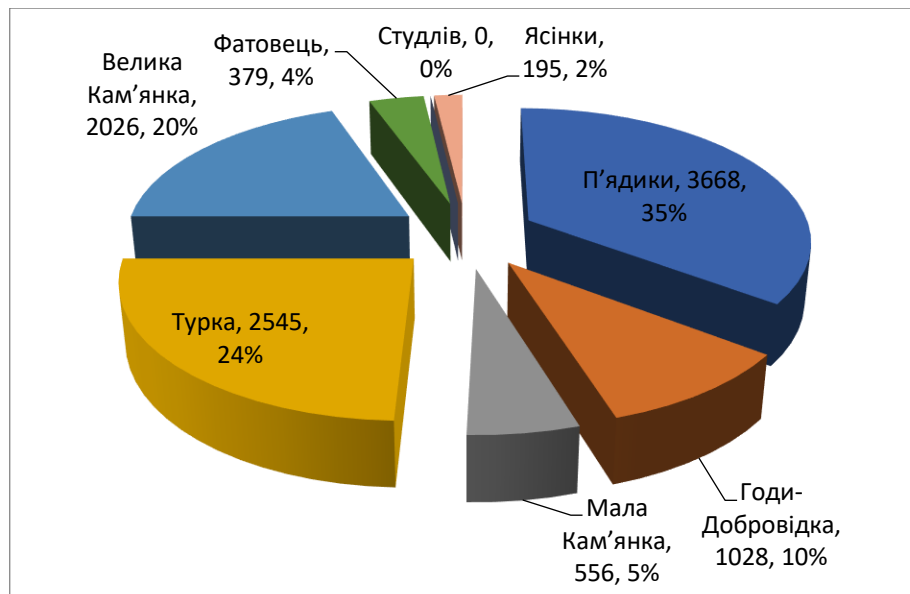
П'ядицька ОТГ має сільськогосподарський та лісовий характер. Стан навколишнього середовища – відносно хороший. Проблеми створює забруднення води через відсутність каналізації (ця проблема зростатиме), а також рівень використання агрохімікатів. Відбувається також забруднення повітря, спричинене спалюванням у пічках твердого палива низької якості. Виникають проблеми у сфері управління відходами через переповнення полігонів, які використовує ОТГ. Існують стихійні сміттєзвалища. На території ОТГ росте борщівник Сосновського. У той же час екологія стала для керівництва громади пріоритетом розвитку на 2019 р.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Характеристика місцевої спільноти

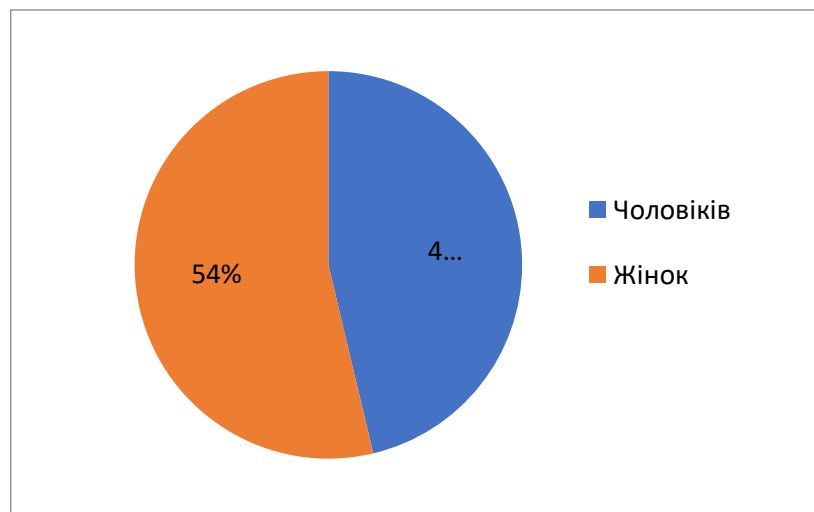
Згідно зі статистичними даними за 2018 р., в ОТГ проживає 10 397 осіб, з яких 3668 (35% населення) – в адміністративному центрі. Крім цього, з точки зору чисельності населення важливі села – це Турка – 2545 осіб (24%), Велика Кам'янка – 2026 осіб (19%) і Годи-Добровідка – 1028 осіб (10%). У решті населених пунктів проживає менше ніж по 5,5% загальної кількості, а селище Студлів стало повністю безлюдним.

Графік 6. Структура населення ОТГ за місцем проживання

Джерело: дані ОТГ

Графік 7. Структура населення ОТГ за статтю [2018 р.]

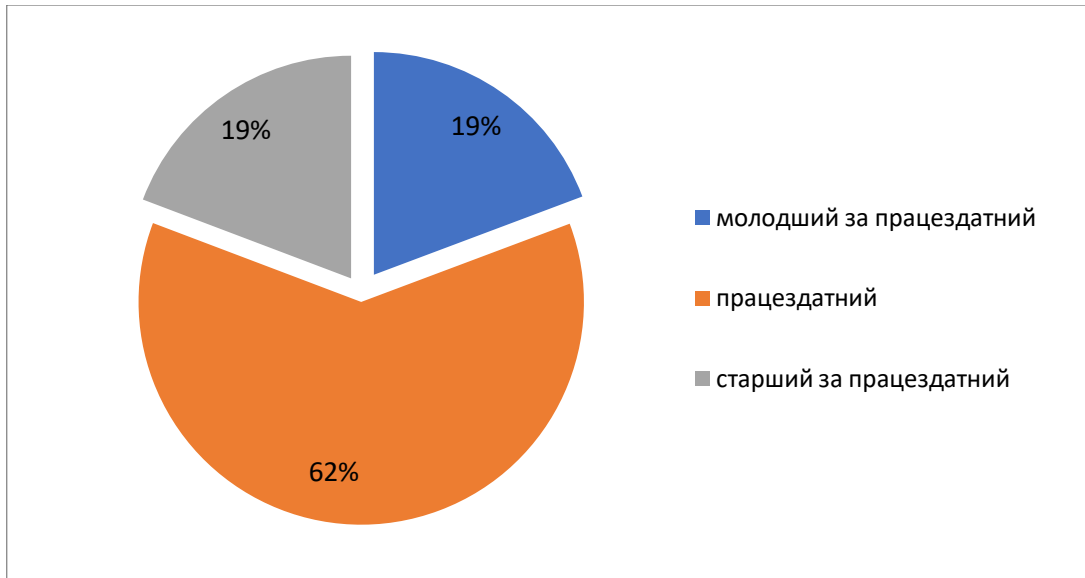

Джерело: дані ОТГ

У структурі населення домінують жінки (54% усіх мешканців).

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Графік 8 Структура населення ОТГ за економічними групами [2018 р.]

Джерело: дані ОТГ

Більше половини населення складають особи працевдатного віку – 62%. По 19% складають особи молодшого і старшого за працевдатний віку.

Для мешканців характерний високий рівень ідентичності і місцевого патріотизму. Проводяться святкування різноманітних державних і релігійних свят – у співпраці влади, шкіл, установ культури, парафій тощо. Мешканці (молодші і старші) охоче долучаються до художніх колективів, зокрема танцювальних і вокальних, репертуар яких охоплює народні танці і пісні, а також місцевий фольклор. Водночас, суттєві проблеми створює високий рівень еміграції, але це викликано виключно економічними причинами (у містах і за кордоном кращі умови праці і вищий рівень заробітної плати). Про це свідчать, зокрема, інвестиції в приватні будинки.

Немає соціальних конфліктів, в тому числі на релігійному, національному чи етнічному тлі.

Форми громадської участі

Діють НДО, які популяризують активізацію й участь громадян, а також покращення діяльності системи громадської інформації, наприклад, ГО "Консолідація громади" або ГО "Асоціація соціально-економічного розвитку села П'ядики". На цьому полі вони співпрацюють з органами місцевого самоврядування. Пробують писати проекти, наприклад, щоб отримати фінансування від Британської Ради. Члени організацій використовують можливості тренінгової підтримки, зокрема, в рамках проекту DESPRO. Інші організації: ГО "Наснага", ГО "Молодь для власного майбутнього", неурядова організація села П'ядики, Всеукраїнське товариство "Просвіта", Всеукраїнське товариство "Рада Ветеранів", ГО "Асоціація економічного розвитку Коломийщини", ГО "Товариство Гуцульщини", Івано-Франківське регіональне відділення Асоціації міст України, Івано-Франківський Центр розвитку місцевого самоврядування.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

З 2017 року функціонує Молодіжна рада, яка реалізує різноманітні соціальні проекти, наприклад, організувала благодійний концерт, дохід з якого призначили для придбання подарунків дітям з бідних сімей та з інвалідністю.

Діє Рада старійшин, як консультативно-дорадчий орган для Голови ОТГ. Це особливо важливо, оскільки особи похилого віку складають досить велику частку населення громади.

Громада намагається залучати мешканців до управління, наприклад, ОТГ виділяє кошти на костюми для танцювальних колективів, але рішення які саме костюми і де їх слід придбати приймають самі зацікавлені сторони. Аналогічно визначають напрями витрачання коштів для забезпечення потреб та очікувань старших осіб – консультуються з Радою старійшин.

У всіх школах на території ОТГ діє учнівське самоврядування, водночас існує група, яка об'єднує членів усіх цих органів самоврядування на рівні цілої громади.

Розвинута рекреаційно-спортивна активність мешканців. У населеному пункті Велика Кам'янка молодь власними силами створила і утримує тренажерний зал.

Школа у населеному пункті П'ядики розробляє стратегії розвитку з перспективою на 4 роки. Документ опрацьовують партисипативним методом – за участю керівництва, вчителів, батьків і дітей.

На території ОТГ діють різні церкви і релігійні об'єднання – це, зокрема, Свідки Єгови, Церква адвентистів сьомого дня, Церква християн-баптистів, Українська православна церква Київського патріархату, Українська автокефальна православна церква, Українська греко-католицька церква. Релігійні громади активно співпрацюють з органами самоврядування, школами (майже у всіх навчальних закладах є маленька капличка), установами культури, неурядовими організаціями. Вони ведуть благодійну діяльність, наприклад, у співпраці з Карітас, допомагають хворим, бідним, нужденним, ветеранам АТО.

Місцеві традиції, громадська діяльність у сфері культури, значення культури для місцевої спільноти

Культура має велике значення для місцевої громадськості. На території громади є зразки матеріальної культурної спадщини. У селі П'ядики діє Літературний музей ім. Мирослава Ірчана. Значний інтерес викликають заняття у будинках культури, мешканці охоче беруть участь у творчій діяльності (у кожному населеному пункті діють колективи, як молодіжні, так і старших осіб, а в селах П'ядики і Турка крім цього діють хори, які мають статус народних), а також у розмаїтих заходах. Дуже популярні заняття в музичній школі. Перешкоди створює технічний стан будинків та недоліки в опаленні й обладнанні. Багато осіб користуються культурною пропозицією в Коломиї.

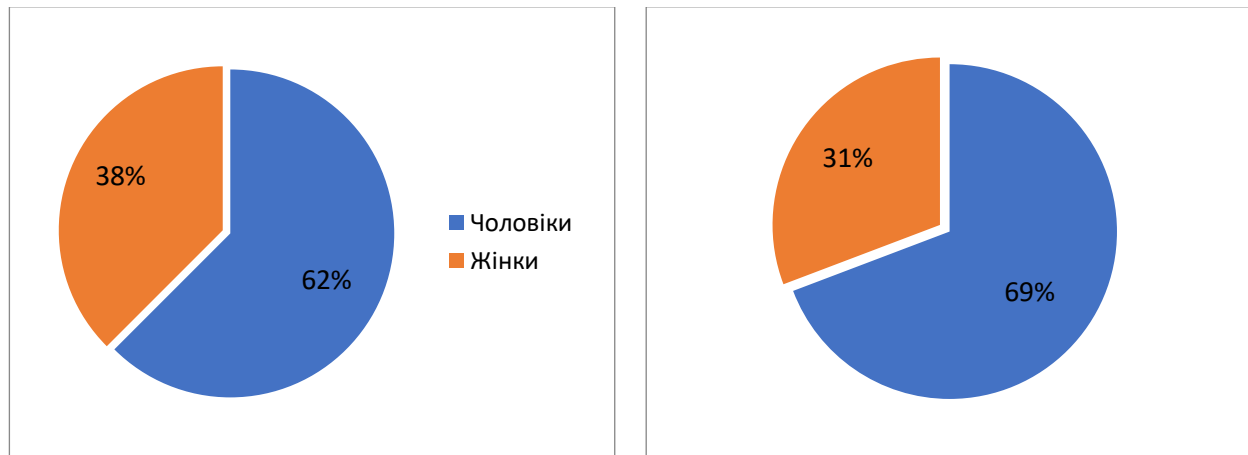
Місце жінок у місцевій спільноті

Жінки складають 54% від усіх мешканців громади. Однак, це не відображається у їхньому представництві в органах влади ОТГ. У раді, яка складається з 26 осіб, є лише 8 жінок (31%). Посади голови ОТГ, заступника і більшості старост займають чоловіки. Жінкам дісталися посади: секретаря, керівника апарату і одного старости. Таким чином вони займають лише 3 з 8 керівних посад (38%). Водночас, треба зазначити, що багато жінок працює у соціальній сфері – здебільшого на керівних

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

посадах у навчальних закладах, установах культури тощо. Найчастіше вони поєднують професійну роботу з сімейним життям і вихованням дітей (що особливо важливо в контексті великої заробітчанської еміграції). Дуже часто вони працюють у сільському господарстві, торгівлі і сфері послуг. Деякі жінки – активні підприємці.

Таблиця 5. Частка жінок у керівництві громади (зліва) та в Раді (справа)

Джерело: дані ОТГ

Комунікація громади з мешканцями

Система комунікації на осі влада-мешканці, на думку багатьох, має значні резерви. Працює інтернет-сторінка <https://pyadyska-gromada.gov.ua>, на якій доступна інформація про громаду, керівництво й апарат управління, публікуються новини та оголошення, розміщуються офіційні документи, в тому числі, стратегія розвитку громади, план її реалізації, а також рішення Ради. ОТГ має ще й профіль у соціальних мережах <https://www.facebook.com/groups/1290233734445594>, де публікують інформацію не тільки у формі повідомлень, але й відеоматеріалів, які часто доступніші і привабливіші, особливо для молодих людей. Інший важливий спосіб комунікації з мешканцями – це інформація на дошках оголошень (оголошення з'являються також у магазинах) і зустрічі представників влади з мешканцями. В якості інформаційного каналу використовують також церкву.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

3. Процес об'єднання – генеза і перебіг

П'ядицьку ОТГ створено в результаті об'єднання 5 сільських рад: П'ядицької, Великокам'янської, Турківської, Годи-Добровідської і Малокам'янської. Ініціатором об'єднавчого процесу був Сікорський Роман Романович, колишній голова П'ядицької сільської ради.

Головним мотивом об'єднання стали більші можливості для розвитку, пов'язані, зокрема, з додатковими коштами для інвестицій.

Перші вибори відбулися 18.12.2016 року. За посаду голови змагалося четверо кандидатів. Переміг Гайдейчук Петро Петрович, голова Турківської сільської ради, здобувши більшу підтримку, ніж решта кандидатів разом.

Об'єднанню п'яти зазначених сільських рад передували довгі дискусії щодо форми нової ОТГ. Щоб переконати мешканців, ініціатори використовували досвід сусідньої Печеніжинської ОТГ – представники ОТГ брали участь у зустрічах з мешканцями, вказуючи на переваги, які приніс процес об'єднання в їхньому випадку. Альтернативним варіантом було приєднання до міста Коломия. Переважили аргументи, що місто, його проблеми і потреби можуть поглинути більшу частину нових ресурсів за рахунок коштів приєднаних сільських територій. Як показали перші роки функціонування, у кожному населеному пункті, який входить до складу нинішньої П'ядицької ОТГ, уже вдалося реалізувати конкретні інвестиційні проекти.

Центр ОТГ розташований у населеному пункті П'ядики. Кращу інфраструктурну базу має населений пункт Турка, однак при виборі вирішальним було розташування – П'ядики ближче до міста і мають хороше транспортне сполучення з рештою населених пунктів, які об'єднуються.

У перспективі можливе приєднання до П'ядицької ОТГ ще двох населених пунктів: Ценява і Джурків. Вказують на це також і цілі Перспективного плану адміністративно-територіального поділу області. Обидві громади брали участь у попередніх дискусіях щодо об'єднання, але утрималися від ухвалення рішення. На даний час Ценявська сільська рада уже прийняла рішення про приєднання, але його має затвердити обласна влада. Також розглядають (менш імовірний) варіант приєднання у перспективі Ліснослобідської, Шепарівцівської і Раківчицької сільських рад. Якби план приєднання цих населених пунктів досяг успіху, то П'ядицька ОТГ охоплювала б усі території на північ і північний захід від Коломиї вздовж траси Н10.

Перші два роки після об'єднання – це, насамперед, організація діяльності ради і системи надання публічних послуг, у тому числі реалізація менших і більших інвестицій. База власних об'єктів нерухомості ОТГ дуже розлога і генерує великі витрати. Громада намагається підвищувати управлінську та фінансову ефективність, насамперед у сфері надання освітніх послуг, які генерують найбільші видатки. Один з інструментів – це підвищення енергоефективності будинків шляхом заміни вікон і дверей, а також утеплення будинків, що і було зроблено відразу після створення ОТГ. Громада проводить моніторинг і порівнює витрати на опалення в школі села Велика Кам'янка, яку недавно утеплили, щоб оцінити таким чином масштаб економії, яку потім спрямують на інвестиційні проекти й оснащення закладів. У наступні роки схожу діяльність планують проводити зокрема й у сфері культури. Щоб оптимізувати витрати, здійснюють також спроби інтегрувати різні послуги/функції в окремих місцях, наприклад, у населеному пункті Мала Кам'янка школа, дошкільний навчальний

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

заклад, тренажерний зал, старостинський округ, сільський медичний кабінет і громадська бібліотека функціонують в одному великому будинку. Оптимізація витрат на утримання власної бази та покращення її якості – це виклик для ОТГ на найближчі роки. Крім цього, за словами керівництва, пріоритетами на 2019 р. є інвестиції, пов'язані з модернізацією і розвитком дорожньої інфраструктури, а також екологією. Водночас, треба спрямувати діяльність на формування більшої територіальної і соціальної згуртованості, оскільки частина мешканців надалі відчуває себе мешканцями своїх населених пунктів, а не ОТГ. Для реалізації усіх цих намірів потрібні будуть значні фінансові витрати. Це означає, що необхідно розширити базу платників податків і покращити рівень стягнення податків. Необхідно надавати підтримку для підприємництва і покращувати умови для сільського господарства і бізнесу. Першим кроком має стати актуалізація або розробка генеральних планів (наразі розроблений план для села Мала Кам'янка), а також документації для земельних ділянок і нерухомості. Ключовим буде також розвиток технічної інфраструктури. П'ятицька ОТГ вже здобула перші успіхи, пов'язані зі збільшенням рівня стягнення податків. Однак, потенціал у цій сфері й надалі великий.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

4. Громада – характеристика адміністрації і послуг, які надаються

На основі зібраної інформації можна виокремити такі сфери послуг, які надає громада:

➤ Освіта (школи і дошкільні навчальні заклади)

ОТГ має у своєму підпорядкуванні чотири школи – у п'яти найбільших за чисельністю населення селах, а також два самостійні дошкільні навчальні заклади – у селах П'ядики і Турка. У селах Велика Кам'янка і Мала Кам'янка школи функціонують разом з дошкільними навчальними закладами (загалом їх 4).

Таблиця 6 Список навчальних закладів та їхні основні характеристики [2018 р.]

№	Заклад	Проектна місткість	Кількість учнів / дітей	Кількість працівників	Тип опалення
1.	Ліцей ім. Степана Мельничука, П'ядики	240	350	71	Тверде паливо (також газ)
2.	Загальноосвітня школа I-III ступенів, Турка	630	236	50	Тверде паливо (також газ)
3.	Дошкільний навчальний заклад "Віночок", П'ядики	105	124	27	Газ
4.	Дошкільний навчальний заклад "Малютко", Турка	47	70	21	Тверде паливо (також газ)
5.	Ліцей, Велика Кам'янка (загальноосвітня школа I-III ступенів + дошкільний навчальний заклад)	624	241	76	Тверде паливо (також газ)
6.	Гімназія, Мала Кам'янка (загальноосвітня школа I-III ступенів + дошкільний навчальний заклад)	Даних немає	91	47	Газ
7.	Гімназія, Годи-Добровідка	192	85	25	1. Газ; 2. тверде паливо

Джерело: дані ОТГ

Видатки на освіту складають найбільший відсоток видатків бюджету загалом. За показником кількості учнів мережа неоптимальна. Заклади у селах Мала Кам'янка і Годи-Добровідка нарікають на малу кількість дітей і мають проблему з наповненням класів. З іншого боку, у селах Турка, П'ядики і Велика Кам'янка діють школи з достатньою кількістю учнів і з хорошою інфраструктурою. Водночас у школах П'ядицької ОТГ навчаються учні з сусідніх місцевостей, наприклад, у П'ядицькій школі навчаються діти з Коломиї. У той же час, частина учнів навчається в місті. Такий баланс не вигідний для громади, зокрема, якщо йдеться про учнів старших класів. Необхідно провести оптимізацію мережі і видатків у сфері освіти. Однак, присутній величезний соціальний і політичний спротив.

Майже усі школи утеплені (окрім школи в селі Мала Кам'янка, а в школі в населеному пункті Велика Кам'янка залишилася неутеплена одна стіна, однак це зроблять 2019 р.), замінено вікна.

Усі школи опалюються. У школах в населених пунктах Турка і Велика Кам'янка, П'ядики функціонують альтернативні системи, з використанням твердого палива. У цих випадках послуги надають приватні підприємці, які є власниками цих систем/обладнання, вони ж постачають дрова. У цих школах є і газові котельні, але в даний час їх не використовують. Таке рішення було впроваджене ще на етапі,

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

коли школи перебували у підпорядкуванні району. Школа в населеному пункті Мала Кам'янка опалюється газом, а в населеному пункті Годи-Добровідка одна з будівель школи використовує котли на газ, а інша – на тверде паливо.

Дошкільний навчальний заклад у населеному пункті П'ядики опалюється газом.

Усі школи мають базове обладнання, в тому числі комп'ютери з доступом до інтернету (виняток – школа у населеному пункті Мала Кам'янка, де немає сучасних комп'ютерів). Школи відповідають новим стандартам у сфері обладнання перших класів (закупівля поглинула майже 0,5 млн грн, у тому числі з державного бюджету, бюджету ОТГ і від батьків). Бракує спеціалізованого обладнання для навчання конкретних предметів або воно застаріле (виняток – школа в населеному пункті П'ядики, де кабінети інформатики, фізики і географії, мають сучасне обладнання). Немає сучасних майстерень для навчання професій.

З декількох причин вирізняється школа в селі П'ядики:

- має найвищу енергоефективність серед інших шкіл у районі;
- розпочинає участь у проєкті FIRST LEGO League (розвиток серед дітей і молоді знань і навичок в області STEM – Science, Technology, Engineering and Mathematics);
- у П'ядицькій школі реалізують проєкт сортування сміття; посортоване сміття здають у пункти приймання в Коломиї, а дохід з продажу призначають на невеликі закупівлі для школи. Цю практику планують розширити на інші заклади.

П'ядицька школа не підключена до каналізаційної мережі. Зараз добудовують другий корпус школи, що накладає велике навантаження на місцевий бюджет.

Школа у населеному пункті Велика Кам'янка розташована у великому будинку і має територію довкола, де облаштовано, зокрема, квітник, майданчик для вивчення дорожніх знаків, спортивний майданчик зі штучним покриттям, який має власне освітлення.

Тільки в школі в населеному пункті Мала Кам'янка немає інтерактивної дошки. В інших закладах такі дошки є.

Учні старших класів обирають продовження навчання в Коломиї. Таким чином місто висмоктує молодих людей разом з виділеною на них субвенцією.

Громада має один шкільний автобус, який зберігається в гаражі при школі в населеному пункті Велика Кам'янка.

➤ Охорона здоров'я

До мережі закладів охорони здоров'я входять три амбулаторії і один фельдшерсько-акушерський пункт у населеному пункті Годи-Добровідка. До кінця вересня схожі пункти діяли в населених пунктах Фатовець і Мала Кам'янка, але їх закрили відповідно до нових правил (ліквідація ФАП-ів у селах, де проживає дуже мало людей). У цих населених пунктах мешканців обслуговує медична сестра, яка приїжджає у визначені дні.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Усім управляє Комунальний заклад Коломийської районної ради "Коломийський центр первинної медико-санітарної допомоги", якому П'ядицька ОТГ віддає усю медичну субвенцію. Завдяки такому рішенням ОТГ не мусить організовувати власних структур управління.

Таблиця 7. Перелік та основні характеристики закладів охорони здоров'я [2018 р.]

№	Заклад	Кількість працівників (лікарі + інший медичний персонал + водій)
1.	Амбулаторія загальної практики сімейної медицини, П'ядики	2+7+1
2.	Фельдшерсько-акушерський пункт, Годи-Добровідка	0+1+0
3.	Амбулаторія загальної практики сімейної медицини, Велика Кам'янка	1+4+1
4.	Амбулаторія загальної практики сімейної медицини, П'ядики	1+5+1

Джерело: дані ОТГ

Мешканці користуються спеціалізованою медичною допомогою в Коломиї – лікарня і районна поліклініка. Рівень послуг у сфері охорони здоров'я мешканці оцінюють як хороший.

Поліклініка (денний стаціонар) має у своєму розпорядженні новий будинок і обладнання, надає послуги на високому рівні.

У с. П'ядики амбулаторія розташована в орендованому будинку на околиці села. Громада прийняла рішення збудувати приміщення для амбулаторії в центрі населеного пункту і отримала на це підтримку з державної програми. Підтримка передбачає також придбання автомобіля швидкої допомоги.

Реалізацію завдань у сфері медицини ускладнює для ОТГ недосконала інформаційна політика держави, яка висвітлює реформу системи охорони здоров'я. Доступність і якість інформації, як для влади, яка відповідальна за організацію послуг, так і мешканців, які користуються послугами, – на низькому рівні. Керівництво, якщо саме не проявить високу активність, щоб знайти інформацію, має дуже обмежене розуміння, як можна/треба управляти послугами охорони здоров'я на місцевому рівні, і як поєднати це з вторинною ланкою (лікарні тощо). У той же час, фінансування медичних послуг і лікарів залежить від кількості клієнтів. Мешканці мають розуміти, що якщо вони не будуть офіційно користуватися послугами охорони здоров'я на території ОТГ або по-сусідству (подавати заяви до місцевих лікарів), то медичні заклади закриють або зменшиться обсяг і кількість послуг, які вони надають. Усвідомлення цього надалі ще досить слабе. На практиці саме ОТГ проводить інформаційні заходи, щоб мати змогу втримати власні заклади.

На території ОТГ діють дві аптеки, які розташовані у найвіддаленіших від Коломиї населених пунктах: Велика Кам'янка і Турка (мешканці сіл, які розташовані ближче до міста, можуть користуватися послугами місцевих аптек). Обидві аптеки беруть участь у державній програмі "Доступні ліки".

➤ Культура

Мережа закладів культури складається з трьох будинків культури у найбільших населених пунктах (П'ядики, Велика Кам'янка і Турка), а також трьох клубів у менших селах (Фатовець, Мала Кам'янка і Годи-Добровідка). При цих закладах діють ще й бібліотеки (тільки в населеному пункті Мала Кам'янка бібліотека функціонує в будинку школи). У всіх закладах культури немає опалення.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Таблиця 8. Перелік та основні характеристики закладів культури [2018 р.]

№	Заклад	Максимальна кількість глядачів у залі [осіб]	Кількість працівників [осіб]
1.	Будинок культури (+бібліотека), П'ядики	300	7
2.	Будинок культури (+бібліотека), Турка	350	6
3.	Будинок культури (+бібліотека), Велика Кам'янка	300	9
4.	Сільський клуб (+ бібліотека), Годи-Добровідка	80	2
5.	Сільський клуб, Мала Кам'янка	80	2
6.	Сільський клуб (+бібліотека), Фатовець	50	2

Джерело: дані ОТГ

Послугами закладів культури на території громади користуються, зокрема, діти та літні люди, які не їздять з цією метою до Коломиї. У кожному населеному пункті діють творчі колективи, як молодіжні, так і людей похилого віку (при школі в Малій Кам'янці). У селах П'ядики і Турка, крім цього, діють хори, які мають статус народних. На вихідні у клубах і будинках культури відбуваються дискотеки. Дорослі мешканці, з огляду на зайнятість на роботі або роботу в полі, відносно рідше користуються послугами закладів культури.

Немає великих проблем із забезпеченням кадрів для сфери культури, зокрема й через близькість Коломиї.

Проте, заклади культури перебувають у дуже поганому технічному стані, немає опалення, що значно ускладнює їхню роботу і доступність (припинення занять у зимовий період).

У населеному пункті Турка функціонує музична школа з філією у селі Велика Кам'янка, використовуючи інфраструктуру загальноосвітньої школи. Доступні інструменти: піаніно, бандура, баян, скрипка, саксофон і кларнет. Школа не має проблем із кадровим забезпеченням. У Коломиї також є музична школа, однак останнім часом вона диференціювала оплати, і набагато більше мають платити особи, які не проживають на території міста. У зв'язку з цим, П'ядицька ОТГ міркує над відкриттям ще однієї філії своєї музичної школи в адміністративному центрі (єдина проблема – знайти відповідне приміщення і забезпечити інструментами). Навчання в музичній школі платне, однак 50 осіб користуються можливістю часткової оплати. Незважаючи на те, що в музичній школі навчаються діти з-за меж П'ядицької ОТГ, це не причина для них платити більше.

У селі П'ядики діє Літературний музей ім. Мирослава Ірчана. Заклад створено 1962 р. в окремому будинку на вулиці, що носить його ім'я (недалеко хати, в якій він народився і виховувався). Експозиція музею охоплює понад 100 оригінальних пам'яток, які розповідають про життя цього українського митця (публікації, фотографії, особисті речі тощо). Будинок потребує ремонту. Музей доступний для осіб з особливими потребами (брав участь у проекті "Відкритий туризм: доступність відпочинку в Івано-Франківському регіоні для осіб з особливими потребами").

Загалом пропозиція проведення вільного часу для дітей і молоді (заклади культури і музична школа з широким спектром художніх занять, а також басейн у населеному пункті Турка, інша рекреаційно-

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

спортивна інфраструктура, у тому числі спортивні майданчики, заняття і змагання) – дуже хороша. Великі можливості проведення вільного часу пропонує, водночас, Коломия.

➤ Спорт

Найбільш розвинений з точки зору спортивної інфраструктури населений пункт Турка. Тут діє спортивна школа, яка спеціалізується у таких видах спорту як гандбол, волейбол, футбол, плавання. Її відкрили уже після об'єднання сільських рад, і це можна вважати одним з успіхів П'ядицької ОТГ. У школі є гімнастичний зал, який має сполучення з басейном. Басейн працює тільки в опалювальний сезон, має систему фільтрації води. Тривають роботи над покращенням вентиляції приміщення. Однак, будинок басейну треба ремонтувати й утеплювати. Потрібно також модернізувати систему опалення, оскільки вона малоефективна і дорога в обслуговуванні. У той же час, користування басейном для дітей шкільного і дошкільного віку, а також для осіб з інвалідністю, – безкоштовне.

У центрі населеного пункту Турка розташовані також: стадіон з трибунами (частково під навісом), спортивний майданчик зі штучним покриттям (схожі є на території усіх населених пунктів, окрім Годи-Доброводівки і Фатовець), відкритий тренажерний майданчик, ігровий майданчик для дітей.

Діють спортивні команди: жіноча волейбольна команда (П'ядики), яка бере участь у районних змаганнях, а також дві футбольні команди (Турка, юніори і дорослі), доросла команда у чемпіонаті Івано-Франківської області. Матчі на вихідні у с. Турка – це важлива подія для місцевої спільноти.

У будинку культури в с. Велика Кам'янка діє тренажерний зал, який відремонтували й обладнали самі мешканці. Там немає адміністратора, на практиці тренажерним залом управляють ті, хто ним користується.

Район передає П'ядицькій ОТГ Молодіжний центр, на базі якого та має намір проводити заняття з боксу, волейболу, футзалу і важкої атлетики. Будинок у хорошому стані, відкриття відбулося в 2011 р. Зараз громада очікує доки район підготує відповідні документи і тоді відбудеться передача Центру у підпорядкування ОТГ.

➤ Дороги і дорожня інфраструктура

Територією ОТГ проходять автомобільні дороги державного значення – 5,4 км (Н-10 Стрий – Мамалига – 2,9 км, Р-24 Татарів – Кам'янець-Подільський – 2,5 км), обласні автодороги місцевого значення – 30,8 км (Лука – Коломия і Коломия – Чернятин – по 15,4 км), а також районні автодороги місцевого значення – 13,4 км (П'ядики – Турка – 8,3 км, Замулиньці – Турка – 1,1 км, Мала Кам'янка – П'ядики – 4 км). Громада управляє мережею доріг з різним покриттям та технічним станом. Не мають асфальтованого покриття дороги до населених пунктів Мала Кам'янка, Ясинки, Фатовець, а також в межах цих населених пунктів. У разі розширення ОТГ схожа ситуація буде і з дорогою Турка – Джурків.

Послуги громадського транспорту надає ПрАТ "Коломийське ремонтно-транспортне підприємство", який здійснює перевезення з міста до великих населених пунктів ОТГ.

У населеному пункті П'ядики немає вуличного освітлення.

Ще одна проблема – відсутність пішохідних переходів біля шкіл, що негативно впливає на безпеку дітей і молоді.

У селах П'ядики і Годи-Добровідка розташовані залізничні станції.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

➤ Інфраструктура, яка використовується в домашніх господарствах

Наданням послуг водопостачання і водовідведення займаються два комунальні підприємства: КП "Сільський водник" (Турка) і КП "Техносервіс" (П'ядики). Перше з них управляє мережею 5,5 км водопроводу, 170 метрів якого потрібно замінити, решту недавно модернізували, а також мережею каналізації протяжністю 2,5 км, яка обслуговує 17 абонентів (практично тільки комунальні заклади і фірми) і перебуває у задовільному стані. Друге підприємство має в управлінні 5,5 км водопроводу, з якого 500 метрів треба замінити, а також 4,9 км каналізації. Систему очищення стічних вод треба замінити повністю. У населеному пункті П'ядики необхідно модернізувати водонапірну вежу.

Існує велика потреба і водночас можливості розвитку водопровідної мережі в обох населених пунктах (в т.ч. резервні свердловини). Щодо каналізаційної мережі, то рішенням може стати придбання асенізаційного автомобіля, який ще й міг би приносити комунальним підприємствам доходи.

Водопровідна і каналізаційна мережа є також у населеному пункті Велика Кам'янка, але її не обслуговує жодне з двох підприємств. Діє кооператив, проте він не має статусу юридичної особи. Триває його реєстрація. В рамках проекту DESPRO в 2014-2016 роках прокладено 11 км нового водопроводу (проект передбачав будівництво 6 км, однак його обсяг розширили завдяки залученню до бюджету коштів області, району та самих мешканців). Необхідно модернізувати і розвивати каналізаційну мережу.

Обидва підприємства зіштовхуються зі спільною проблемою, яка полягає у неефективній системі очищення стічних вод, де використовують застарілі технології. Очисні споруди у населеному пункті П'ядики треба розбудувати.

Комунальні підприємства не мають достатнього фінансування. Бракує коштів для працевлаштування додаткових осіб та придбання спеціалізованого обладнання.

Усі села газифіковані.

➤ Управління відходами

Збір сміття здійснює підприємство "АВЕ Коломия" (філія ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ»). Компанія підписувала угоди безпосередньо з мешканцями. ОТГ просувала цей процес і допомагала залагодити формальності. Як наслідок, незважаючи на те, що вона не виступає жодною зі сторін угоди (хоч має деякий вплив на цінову політику), мешканці сприймають громаду як постачальника послуг і відповідне місце для звернень з будь-якими скаргами. "АВЕ Коломия" вивозить відходи на полігон міста Коломия, який вичерпав свій ресурс. Водночас, на території громади не функціонує власний полігон, триває процес підготовки відповідної ділянки. Через це вивезення сміття здійснюється нерегулярно (раз на місяць). Це загрожує тим, що мешканці відмовляться від платної послуги, яку не отримують, і може мати негативні наслідки для позиції і поведінки мешканців у сфері екології.

На території ОТГ немає системи сортування відходів. Кожне господарство має один загальний бак на сміття, який надає підприємство "АВЕ Коломия".

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

➤ **Безпека**

У населеному пункті Турка розташоване сучасне відділення поліції, проте проблема полягає у відсутності охочих нести службу. У штатному розкладі передбачено чотири посади, а працює лише одна особа. ОТГ несе витрати, пов'язані з утриманням будинку і обладнання, а за зарплату відповідає держава. Як влада, так і мешканці оцінюють рівень безпеки задовільно.

➤ **Соціальна допомога**

Громада розробила і впроваджує програму соціальної допомоги – наразі вона передбачає фінансову підтримку раз в рік для потребуючих (допомога спрямована, серед іншого, на ветеранів АТО і їхніх дітей, осіб з інвалідністю, дітей з і малозабезпечених дисфункціональних сімей). Також пропонується безкоштовне харчування.

У громаді працюють чотири соціальні працівники, які опікуються особами похилого віку, хворими і несамотійними в їхніх будинках.

Громада планує взяти на себе функції опіки над дітьми з патологічних сімей (патронажне виховання). Немає системи аналізу й управління якістю громадських послуг. Про усвідомлення місцевою владою необхідності управління послугами і моніторингу їх якості свідчить той факт, що громада вже пройшла етап розробки стратегії і програм розвитку в різних галузях публічних послуг (за підтримки програми «U-LEAD з Європою» та проекту «ПУЛЬС» Асоціації міст України). В даний час ОТГ вчиться здійснювати моніторинг і контроль впровадження цих документів. Наприкінці 2018 р. відбулася зустріч групи, яка проводить моніторинг впровадження стратегії. Наступна запланована на квітень 2019 р. Водночас ОТГ провела нерепрезентативне анкетування підприємців, мешканців і учнів старших класів. Влада зацікавлена проведенням дослідження умов життя та якості публічних послуг на репрезентативній вибірці, яке стане для них важливим досягненням і підсумком уже здійсненої роботи.

Адміністративні послуги й організація апарату управління

ОТГ надає адміністративні послуги, пов'язані з реєстрацією шлюбів, народження і смерті, нотаріальні послуги. У 2019 р. за підтримки програми U-LEAD планують відкрити ЦНАП, що дасть змогу значно збільшити кількість і доступність адміністративних послуг.

У структурі адміністрації на початок 2019 р. передбачено 53 посади. Не вистачає юриста. Близько 2/3 працівників адміністрації – це жінки.

Більшість працівників органу самоврядування П'ядицької ОТГ – це працівники колишніх сільських рад, з міста Коломиї доїжджають, насамперед, вчителі і лікарі.

В рамках старостинських округів в населених пунктах працюють: староста, діловод і спеціаліст-землевпорядник (останніх на усю громаду загалом працює чотири, оскільки один з них обслуговує і населений пункт П'ядики, і Годи-Добровідка).

Один раз на тиждень (у вівторок) відбуваються засідання виконавчого комітету за участю старостів, на яких обговорюють поточні питання та приймають рішення.

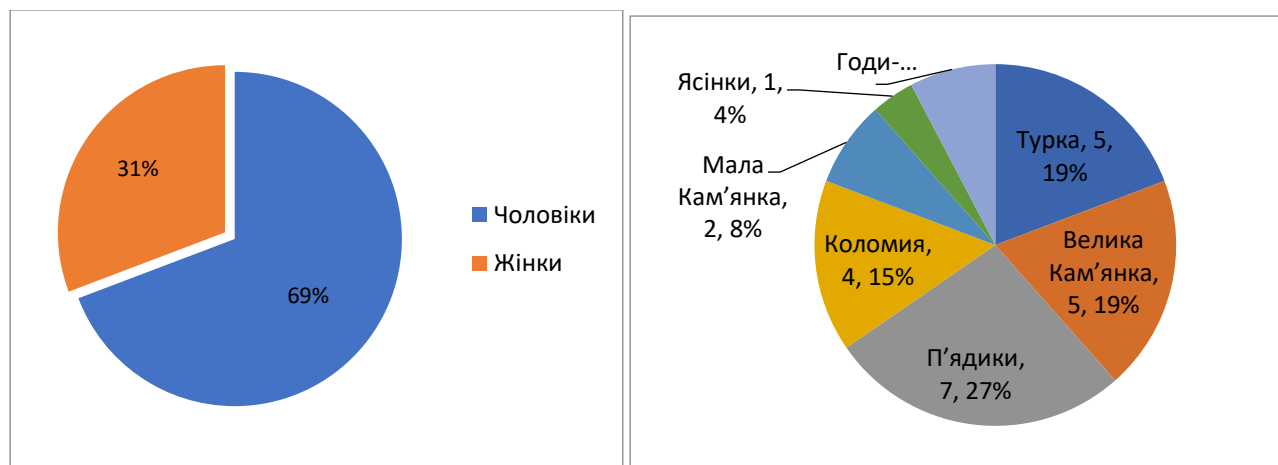
Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

При голові громади діють Молодіжна рада і Рада старійшин, які мають статус консультативно-дорадчих органів.

Рада громади

До складу ради входить 26 депутатів. Найбільше – сім з них – представляють село П'ядики, по п'ять – села Турка і Велика Кам'янка, по два – села Годи-Добровідка і Мала Кам'янка, і один – с. Ясинки. Чотири особи походять з-за меж ОТГ – проживають в Коломиї. Переважають чоловіки, які складають 69% усіх членів Ради. 22 особи – безпартійні, три представляють партію "Батьківщина", а один – "Свобода". Більше половини депутатів (17 осіб) мають вищу освіту. Рада об'єднує людей різних професій, зокрема, представників освіти і культури, підприємців, пенсіонерів, безробітних осіб.

Графік 9. Структура Ради за статтю та місцем проживання депутатів

Джерело: дані ОТГ

Співпраця в межах Ради відносно хороша.

Діяльність відділів, старост і самої ради регламентують відповідні документи.

Ключові адміністративні проблеми

- У громаді немає юриста, бракує також додаткового спеціаліста з питань написання проектних заявок і залучення зовнішніх фондів.
- Існує потреба у підвищенні знань і практичних навичок працівників органу місцевого самоврядування (напр., у сфері управління персоналом, земельними ресурсами, проектна діяльність тощо). Зараз вони підвищують свою кваліфікацію самостійно, наприклад, перевіряючи певні питання в інтернеті, обмінюються досвідом з іншими ОТГ в області і користуються підтримкою "Центру розвитку місцевого самоврядування" в Івано-Франківську (U-LEAD).
- Перспектива створення ЦНАП-у (за підтримки програми U-LEAD) та розширення адміністративних послуг для мешканців вказує збільшить попит на кадри (напр., не вистачатиме реєстратора).
- Відчувається нестача в оснащенні, IT-обладнанні та спеціалізованому програмному забезпеченні, зокрема, необладнаний кабінет для відділу земельних відносин, немає програми для кадрового діловодства, програми для реєстрації/створення бази нерухомості громади, доступу до реєстру

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

земельних ділянок, доступу до податкового реєстру, немає програми, яка б дозволила реєстрацію і автоматизацію кореспонденції (здійснюється вручну).

- Відсутня повна статистична інформація.
- Відсутня актуальна документація щодо деяких ділянок і нерухомості.
- Відсутні генеральні плани населених пунктів (є тільки у Малій Кам'янці, розробляється для населеного пункту П'ядики, Турка має лише неактуальний). Жоден населений пункт не має цілісного детального плану територій.
- Комунальні підприємства мають серйозні проблеми з кадрами (працевлаштовують загалом 4 особи на 3,5 ставки при потребі на кільканадцять).
- Немає служби, відповідальної за надання послуг з благоустрою, і водночас відсутні підписані угоди на надання таких послуг зовнішніми суб'єктами.
- Будинок сільської ради не підключений до водопроводу і каналізаційної мережі, всередині будинку немає туалету.

Відносини з районом

Співпраця з районною й обласною адміністрацією нормальна. Вони навіть долучаються до деякої діяльності, напр., частково фінансували будівництво водопровідної мережі у селі Велика Кам'янка.

Громадська оцінка діяльності органів самоврядування

ОТГ функціонує 2 роки. Помітні результати діяльності органів самоврядування, які мають велику підтримку громадськості. Реалізовано менші і більші інвестиційні проекти, зокрема в освітній мережі. Проте люди хотіли б швидших змін. Водночас вони не погоджуються, напр., на оптимізацію мережі шкіл, яка економічно неефективна, обтяжує місцевий бюджет і обмежує можливості розвитку ОТГ.

5. Проблеми і потреби органу місцевого самоврядування

Економіка та інфраструктура

Одна з перешкод для економічного розвитку ОТГ – це поганий стан дорожньої інфраструктури, і, як наслідок, менша транспортна доступність, мобільність працівників тощо. Покращення стану доріг значно підвищило б і якість життя мешканців.

Крім цього, економічний розвиток ускладнюють недоліки у сфері інфраструктури мереж – водопровід і каналізація. Особливо відчутній обмежений доступ до води, яка необхідна як для бізнесу, так і сільськогосподарського виробництва.

Відсутні виділені ділянки з відповідними під'їзними дорогами і можливістю під'єднання до комунікацій. А це одна з умов ефективнішої політики у сфері залучення інвесторів.

Серйозна проблема – заробітчанська еміграція, яка призводить до негативних соціальних та економічних наслідків. Підприємці нарікають на недостатність кадрів і водночас постійний дефіцит потенційних працівників на ринку праці.

Якщо говорити про обсяг бази оподаткування і рівень сплати податків, то в цьому плані все ще є значні резерви. Багато фірм реєструються за межами ОТГ і не сплачують податків до місцевого бюджету, або сплачують у заниженому обсязі.

Потрібно покращити доступність різноманітних інструментів підтримки підприємництва, у тому числі в сільському господарстві. Бракує привабливої системи фінансової підтримки – ставки кредитів надто високі (що характерно для всієї України).

Зважаючи на тривалість роботи, рівень заробітної плати, соціальний статус і т. д., все менше приваблює молодих людей сільське господарство. Щоб утримати молодь від еміграції, потрібно диверсифікувати місцеву економіку і підвищити якість життя.

Довкілля

Водопровідною і каналізаційною мережею покриті лише три найбільші села: П'ядики, Турка і Велика Кам'янка. Для очищення стічних вод використовують застарілі технології. Відсутність каналізації стає все відчутнішою проблемою, оскільки люди стають заможнішими, мають щораз більше побутової техніки (пральні і посудомийні машини, душ тощо). Ця проблема підсилюється ще й тим, що у більших селах функціонують багатоквартирні будинки. Водночас будуються нові будинки (головним чином в селі П'ядики), оскільки в сусідній Коломиї уже бракує територій під житлове будівництво, а ціни на ділянки в ОТГ значно нижчі, ніж у місті, відстані – невеликі, функціонує громадський транспорт, різниця в цінах на білети на транспорт всередині міста і до найближчих населених пунктів – незначна, тривалість доїзду з деяких населених пунктів до центру міста коротша, ніж з деяких районів Коломиї.

Послуги у сфері водопостачання і каналізації надають два комунальні підприємства: КП "Сільський водник" (Турка) і КП "Техносервіс" (П'ядики). Комунальні підприємства не мають достатнього фінансування. Бракує коштів для працевлаштування додаткових осіб. У КП "Сільський водник" працює три особи (керівник, бухгалтер, працівник), хоча потреба сягає шести осіб, а у КП "Техносервіс"

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

працює дві особи (керівники, який у той же час є працівником, і бухгалтер) при потребі на рівні десяти працівників. Кадрова недостача не дає підприємствам змоги ефективно виконувати покладені на них функції, напр., підприємства мають обладнання для виробництва бруківки, однак немає працівників для їх обслуговування. Громада мусить купувати подібні послуги на комерційному ринку і нести у зв'язку з цим додаткові витрати. На якість і потенціал розвитку підприємств негативно впливає також обмежена кількість наявної техніки.

Все ще зустрічаються стихійні сміттєзвалища, кількість яких зменшилася з моменту запуску послуги від уже згаданого підприємства – "АВЕ Коломия", однак на даний час – в результаті проблем, які виникли (ресурс полігону ТПВ міста Коломия, куди вивозили відходи, вичерпався, у той же час на території громади не функціонує власний полігон, триває процес підготовки відповідної ділянки, тому сміття вивозять нерегулярно), цей процес може повторитися. Крім цього, процес управління твердими побутовими відходами в громаді не передбачає сортування.

ОТГ не має жодної служби, яка б безпосередньо відповідала за благоустрій, а також проведення дрібних робіт, таких як наприклад, встановлення освітлення. Ці завдання виконують старости, школи, або ж самі мешканці. Не завжди така діяльність повністю ефективна (сміття в парках, лісі, руслах річок). Громада усвідомлює проблему, розглядає можливість створення відповідної комунальної служби або делегування цих завдань комунальному підприємству.

Проблемою стало забруднення води через відсутність каналізації, а також рівень використання агрохімікатів.

Бідніші мешканці сплять у пічках тверде паливо низької якості і відходи, що призводить до забруднення повітря.

На території ОТГ росте борщівник Сосновського (зокрема поблизу доріг і деяких громадських місць, таких як нове кладовище в населеному пункті Мала Кам'янка), що небезпечно для здоров'я людей, особливо дітей. Він призводить також до деградації природного середовища і обмежує доступність території.

У населеному пункті Мала Кам'янка з'явилося нове кладовище. Ще одне потрібно облаштувати у населеному пункті Годи-Добровідка, однак виникли проблеми з виділенням місця для нього.

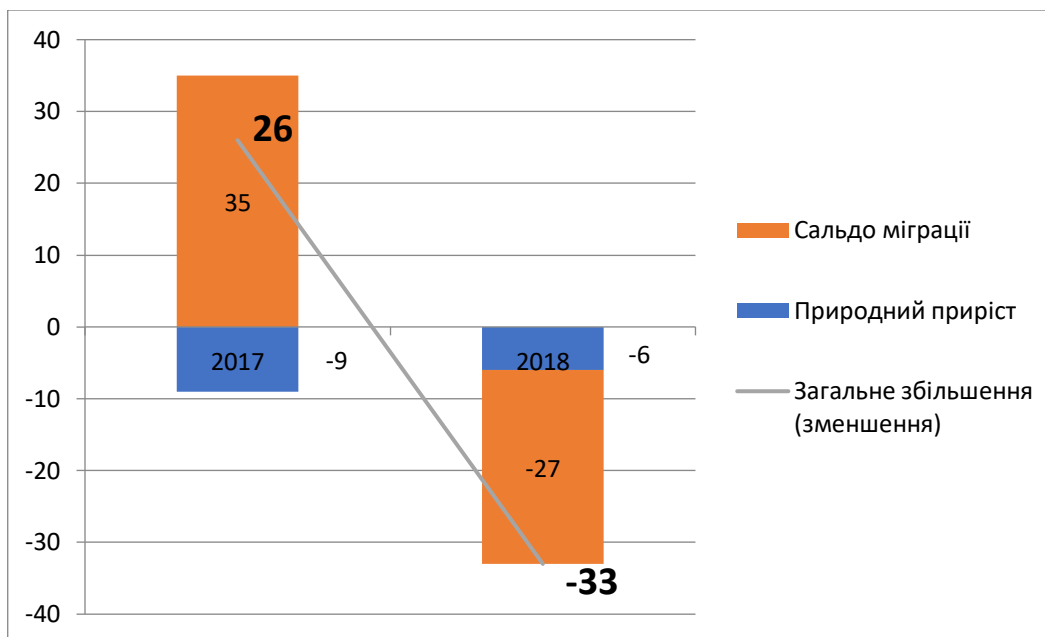
Соціальний розвиток

➤ Демографічні проблеми

П'ядицька ОТГ, як і інші громади в Україні, зіштовхується з негативними демографічними тенденціями. Дані за 2018 р. вказують на негативне сальдо міграції і від'ємний природний приріст. У той же час статистичні дані, ймовірно, не повністю відображають реальний масштаб демографічних проблем.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Графік 10. Демографічні процеси в П'ядицькій ОТГ у 2017-2018 роках

Джерело: дані ОТГ

Еміграція молодих осіб помітна, насамперед, у менших населених пунктах Ясинки і Фатовець, що може призвести в перспективі до вимирання цих сіл (як сталося у випадку з населеним пунктом Студлів). Щоб підвищити привабливість громади, як місця проживання, і зменшити негативні демографічні тенденції, необхідно покращити умови життя та доступність і якість послуг.

➤ Проблеми ринку праці

Недостатня кількість привабливих робочих місць і високе безробіття стали важливою соціальною проблемою. Але справа в тому, що багато осіб, які офіційно не працевлаштовані, працюють неофіційно або за кордоном (напр., у Польщі, де вищі зарплати).

Схоже, що проблема безробіття більше торкається жінок, оскільки чоловікам легше залишити сім'ю на короткий чи й на довший період і емігрувати на заробітки, для них також існує більше пропозицій на ринку праці.

Заробітчанська еміграція спричиняє численні небажані проблеми соціального й економічного характеру – "євросирітство", неповні сім'ї, втрата сімейних цінностей, відтік з місцевої спільноти молоді і осіб, які мають певний фах, незадоволена потреба місцевої економіки в робочій силі, низький рівень послуг тощо.

Частина мешканців потерпають від бідності. Допомоги потребують старші особи, хворі, та особи, які не можуть самостійно функціонувати.

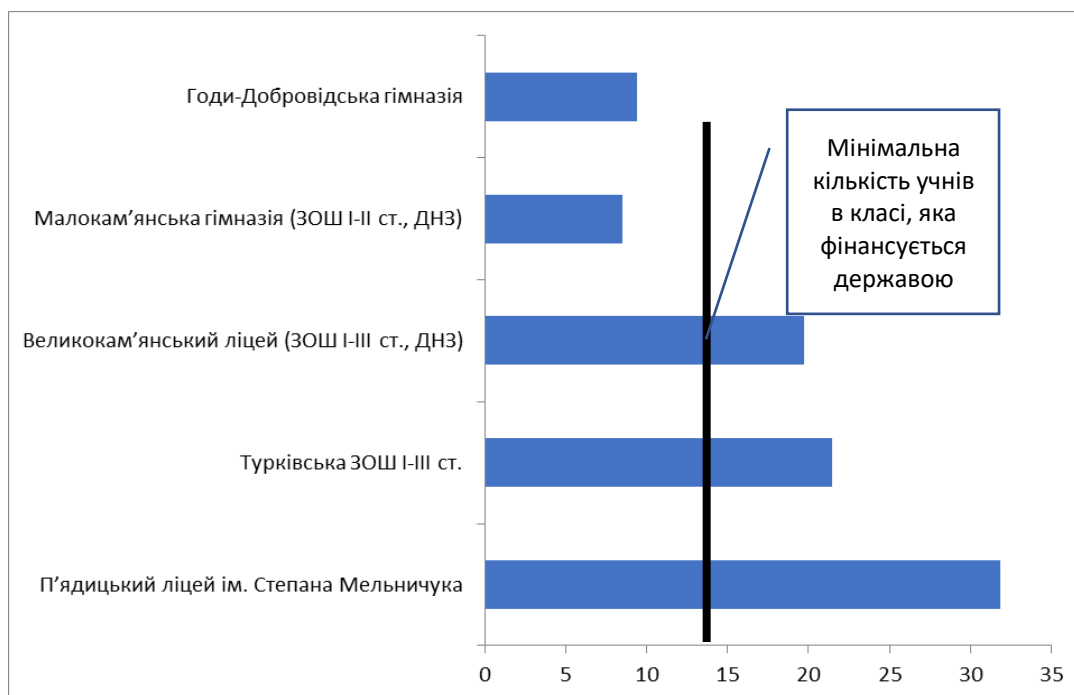
Також є проблеми з різними видами залежності, здебільшого алкоголізмом (ймовірно пов'язаний з проблемою безробіття).

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

➤ Освіта

У П'ядицькій ОТГ, як майже в усіх нових громадах, потрібно оптимізувати видатки на систему освіти. У структурі видатків бюджету домінують видатки на утримання навчальних закладів, частка яких зростає: з 63,93% 2018 р. до 67,3% 2019 р. Щоб заощадити кошти, у перший період свого функціонування ОТГ реалізувала, серед іншого, низку інфраструктурних проєктів, спрямованих на покращення якості й енергоефективності будівель навчальних закладів. Ключовим фактом залишається те, що мережа охоплює школи в селах: Мала Кам'янка і Годи-Добровідка, до яких ходить мало дітей і наповнюваність класів, відповідно, низька. Це призводить до великих навантажень на місцевий бюджет. У той же час існує величезний соціальний і політичний спротив щодо ліквідації шкіл чи створення опорної школи. Оптимізація шкільної мережі та видатків на освіту стала для громади суттєвим викликом. Щоб якось розв'язати цю проблему, треба провести аудит системи освіти і розпочати дискусію про способи зменшення витрат, які б не вплинули негативно на якість навчання.

Графік 11. Середня кількість учнів одного року в школах, які перебувають на утриманні ОТГ [2018 р.]

Джерело: дані ОТГ

Слід додати, що школа в селі Годи-Добровідка розташована у двох будинках в різних місцях, які розділені залізничною колією, через яку немає безпечного переходу. Крім цього, один з будинків не відповідає технічним стандартам для будівель навчальних закладів (зокрема, немає туалету всередині будинку). В обох школах немає спортивного та актового залу, а також їдальні.

Беручи до уваги бюджет ОТГ, слід додати, що громада все ж взялася за будівництво другого блоку школи в селі П'ядики. Ця інвестиція вимагатиме від громади у наступні роки великих витрат. Виникають також труднощі з проведенням тендеру.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

➤ Культура

Розвитку культури перешкоджає поганий стан інфраструктури, зокрема:

- актовa зала в будинку культури в населеному пункті Велика Кам'янка перебуває в трагічному технічному стані, її треба терміново ремонтувати, зокрема замінити стелю (заняття тимчасово проводять в фойє);
- терміново потрібно відремонтувати стелю у будинку культури в с. Турка;
- у всіх закладах немає системи опалення;
- у будинку культури в населеному пункті П'ядики немає туалету;
- на практиці жоден з будинків культури непристосований для потреб і можливостей неповносправних осіб (виняток – заклад у селі Турка).

Установам культури бракує обладнання, зокрема аудіосистем, освітлення і проекторів. Недостатнє оснащення не дає змоги організувати деякі заходи: напр., дискотеки у П'ядицькому будинку культури відбуваються тільки двічі на рік, на що нарікає молодь. Якщо потрібно організувати масштабніші заходи, ОТГ орендує за гроші сцену й обладнання у приватних підприємців та інших установ.

Технічні проблеми і недоліки в обладнанні призводять до того, що можливості діяльності закладів культури обмежуються, особливо в зимовий період.

➤ Спорт – утримання басейну

ОТГ вирізняється активністю і розвинуеною спортивною базою. Зокрема, у селі Турка працює критий басейн. Однак, утримання цієї інфраструктури пов'язане з величезними витратами для бюджету громади: близько 1 млн грн на 6 місяців, коли басейн працює. Доходи з білетів не перевищують при цьому 70 тис. грн на рік. Викликом залишається збільшення прибутковості басейну, в тому числі розширення групи клієнтів. ОТГ уже має певний досвід продажу послуг іншим суб'єктам, напр., з Коломиї чи Печеніжинської ОТГ. Економічність і екологічність басейну можна збільшити за рахунок встановлення на даху сонячних батарей.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

6. Місцевий потенціал

Економічний та екологічний потенціал

Економіка

ОТГ успішно збільшила обсяг податкових надходжень – власні доходи громади зросли на 1 411,83 тис. грн у 2019 р. проти 2018 р. Це стало можливим завдяки низці зустрічей і розмов, які були проведені з підприємцями. Як і раніше, ще є потенціал для зміцнення місцевого бюджету.

Перевага П'ядицької ОТГ – розташування недалеко від Коломиї, важливого ринку праці, а також ринку послуг, у тому числі освітніх і культурно-розважальних, якими користується молодь. ОТГ має також добре розвинену інфраструктуру, у кожному населеному пункті є облаштована центральна частина. Немає тенденції, що чим далі від міста, тим гірша ситуація (напр., Турка, незважаючи на найбільшу віддаленість від міста, має найкращу базу). Проте не вистачає пропозиції і системи підтримки бізнесу та промоції, які дозволили б залучити інвесторів. Насамперед потрібно підготувати і просувати відповідну інвестиційну пропозицію, зокрема пропозицію земельних ділянок і об'єктів нерухомості для промислового використання. Потенціал у цій сфері великий:

- ОТГ вже отримала землю між населеними пунктами, яка була у власності держави (1800 га).
- На території ОТГ є вільні ділянки і нерухомість, які після інвентаризації і підготовки документів про власність, можуть стати основою для пропозиції, орієнтованої на інвесторів. Привабливим прикладом може бути 4,5 га землі і будинки колишніх військових казарм з підведеними інженерними мережами. У селі Турка діяв великий цегляний завод, а в селі Велика Кам'янка – завод з переробки торфу. Зараз вони стоять закриті, а їхню інфраструктуру можна розглядати як потенціал для нової діяльності. У селі Годи-Добровідка у попередні роки діяв Коломийський державний «Ветсанзавод», на якому переробляли туші тварин. Однак під тиском мешканців, які скаржилися на неприємний запах, його закрили. В даний час приміщення не використовуються.
- Амбулаторія в населеному пункті Велика Кам'янка розташована у великому, відремонтованому будинку. Приміщення на другому поверсі можна здати в оренду під комерційну діяльність, напр., масаж.

На території П'ядицької ОТГ, на землях державної власності, протягом багатьох років функціонувала державна сільськогосподарська дослідна станція. Наприкінці 2018 р. громаді вдалося отримати право власності на ділянки, які станція використовувала в селі Мала Кам'янка (її діяльність поширювалася також на села Велика Кам'янка і П'ядики). Це стало можливим завдяки розробці генерального плану цього села і підготовці документації для зазначених ділянок, які до цього часу не мали відповідного паспорту. ОТГ розробила документацію і декілька разів зверталася до держави з заявою, аби нарешті отримати право власності. Станція опротестовує юридичну силу цього рішення. Однак юридичні факти на стороні П'ядицької ОТГ. Вона планує створити комунальне підприємство, якому має намір віддати згадані землі, щоб почати генерувати доходи до бюджету з використанням нового ресурсу.

У населеному пункті Годи-Добровідка розташована залізнична станція на трасі сполученням Львів – Чернівці. Її часто використовують для тимчасової стоянки вантажних потягів. У перспективі ця інфраструктура могла б стати фактором розвитку місцевої економіки (напр., розвиток на її базі

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

логістичних і подібних послуг). Водночас населений пункт розташований у центрі всієї ОТГ і має зручний доїзд до решти сіл.

Екологія і природні ресурси

На території ОТГ наявні такі природні ресурси, як торф і глина.

Також є природні джерела води хорошої якості.

Комунальні підприємства не мають достатнього фінансування. Бракує коштів для працевлаштування додаткових осіб та придбання спеціалізованого обладнання. Є спеціалісти, які хочуть працювати, однак, підприємства не мають коштів, щоб взяти їх на роботу. Кадрові недостачі не дозволяють підприємствам ефективно реалізувати покладені на них функції чи починати іншу діяльність, зокрема таку, яка могла б почати приносити дохід. Якби вдалося збільшити власний капітал комунальних підприємств, вони могли б виявитися для громади вигідною інвестицією. Нові особи, з використанням уже наявної техніки, могли б надавати платні послуги, напр., у сфері виробництва й укладання бруківки. Нові генеровані доходи можна було б призначити на подальшу оплату праці та оснащення. Як варіант можна розглядати, напр., придбання техніки для будівництва і модернізації вулиць чи обладнання для утримання доріг у зимовий період, якого зараз немає. Це дало б змогу розширити діапазон діяльності, заощадити на зовнішніх угодах, а також збільшити кількість платних послуг. Інший варіант – довірити підприємству діяльність з благоустрою, оскільки в даний час таких служб немає. Іншими словами, збільшення власного капіталу комунальних підприємств і впровадження ефективнішої моделі функціонування могло б змінити ситуацію і принести користь як для громади, так і мешканців. Планується об'єднання двох комунальних підприємств і можливе розширення спектру послуг новоствореної таким чином служби. Однією з ключових проблем залишається відсутність потенційного керівника нового закладу.

Потенціал мешканців

Ключові місцеві ресурси, на думку усіх, – це люди і земля.

Існує потенціал для різного виду кооперативів, зокрема тих, які б базувалися на лісових ресурсах – грибах, лісових ягодах – чи сільськогосподарських, оскільки багато людей утримуються за рахунок збирання дарів лісу або дрібного виробництва і продажу продуктів власних домогосподарств. Співпраця дала б їм змогу розширити ринки збуту й обсяг доходів.

Багато людей, які емігрують в пошуках краще оплачуваної роботи, повертається до ОТГ. Особи, які повертаються, інвестують зароблені кошти у свої помешкання, будинки і обійстя, але є потенціал для збільшення кількості осіб, які використовують накопичений капітал для започаткування господарської діяльності. Необхідна відповідна система підтримки і промоції підприємництва.

Ключовий місцевий ресурс – це молодь – розумна, оперативна, активна, яка хоче працювати, думає про майбутнє. Її участь помітна, зокрема, в рамках діяльності Молодіжної ради. Виїзд за кордон має економічні причини, але багато молодих людей повертаються до ОТГ. Утримання молодих людей – це один з найважливіших викликів, які стоять перед громадою.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

7. Дані для моніторингу та оцінювання

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Якщо громада має стратегію: які роки вона охоплює, коли була створена, чи затвердили її до реалізації і коли саме?

Громада має стратегію на період до 2027 року, затверджену 27.11.2017 р., а також план її впровадження на 2018-2020 роки.

(PI 1.3) Чи передбачає стратегія розвитку заходи/програму залучення жінок і груп, які перебувають у важкій ситуації, до місцевого управління? **НІ**

(PI 1.4) Чи розроблялася стратегія розвитку з використанням методів партисипації? Якщо так, прошу коротко описати у чому саме полягали ці методи.

ТАК. Розпорядженням голови ОТГ від 28.04.2017 р. було створено робочу групу з питань розробки стратегії, до складу якої увійшли представники місцевої влади, окремих сіл, підприємці, активні мешканці, а також представники районної влади. Відбулися 2 зустрічі, які мали відкритий характер. Також проведено нерепрезентативне анкетне дослідження серед підприємців, мешканців і учнів старших класів. 21.11.2017 року відбулися громадські консультації (дискусія) щодо проекту стратегії і плану її реалізації, під час яких більшість присутніх підтримала обидва документи.

(PI 1.5.2) Чи в 2018 р. (до початку співпраці з програмою DOBRE і без її допомоги) проводився процес партисипативного стратегічного планування? Якщо так, скільки осіб взяло в ньому участь? **ТАК, 27 осіб**

(PI 1.5.1) Чи брали участь працівники виконавчих органів громади у 2018 р. у навчанні на тему партисипативного стратегічного планування? Якщо так, то скільки осіб було навчено? **ТАК, 12 осіб**

МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК

(PI 1.2) Чи в 2018 р. (до початку співпраці з програмою DOBRE і без її допомоги) громада отримувала фінансування з Державного фонду регіонального розвитку на проекти місцевого економічного розвитку, які були включені у Стратегію Розвитку ОТГ? **НІ**

(PI 1.6) Чи у 2018 році (до початку співпраці з програмою DOBRE і без її допомоги) громада реалізовувала проекти місцевого економічного розвитку, які включені у Стратегію Розвитку Громади? Якщо так, прошу вказати перелік проектів, назву/галузь і прогнозований термін реалізації. **ТАК:**

- Генеральний ремонт дороги Лука – Коломия П'ядицької ОТГ
- Генеральний ремонт Літературного музею ім. Мирослава Ірчана в селі П'ядики П'ядицької ОТГ
- Генеральний ремонт дороги в селі Фатовець П'ядицької ОТГ
- Придбання службового автомобіля для первинної медико-санітарної охорони здоров'я П'ядицької ОТГ
- Будівництво амбулаторії в селі П'ядики П'ядицької ОТГ
- Генеральний ремонт дороги в селі Турка П'ядицької ОТГ
- Придбання костюмів для танцювального колективу села П'ядики
- Придбання музичного обладнання для села Мала Кам'янка і Фатовець.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

(PI 1.13) Чи передбачені у бюджеті громади на 2018 р. кошти на пріоритетні послуги, визначені методом партисипативного стратегічного планування? Якщо так, прошу подати посилання на інтернет-сторінки з таким бюджетом або копію бюджету. **Стара сторінка, де був бюджет на 2018, не працює. На новій є лише посилання на зміни та бюджет на 2019 р.**

(PI 1.16) Чи був оприлюднений для ознайомлення мешканцями проект бюджету? Якщо так, то яким чином? **ТАК, зокрема на інтернет-сторінці. Зауваження як вище.**

(PI 1.17) Чи передбачені у бюджеті громади програми/заходи, які враховують гендерні відмінності? **НІ**

(PI 1.18) Чи в 2018 р. (до початку співпраці з програмою DOBRE і без її допомоги) представники виконавчих органів громади проходили навчання з питань місцевих фінансів? **Так, 1 особа**

(PI 1.19) Чи можна вважати бюджет громади прозорим і підготовленим за участі громадян? Прошу відповісти на запитання з контрольного списку, наведеного нижче:

- чи дотримано часовий проміжок у 20 днів між оприлюдненням проекту бюджету і його ухваленням? **ТАК**

- чи надала громада можливість подавати зауваження до проекту бюджету? **ТАК, збирається бюджетна комісія, проводяться зустрічі зі старостами усіх населених пунктів і депутатами**

- чи організувала громада щонайменше одні громадські слухання проекту бюджету? **Громадських слухань не було, лише зустрічі зі старостами і депутатами**

- чи публікує громада остаточно затверджений бюджет і оприлюднює його у загально доступному місці? **ТАК, на інтернет-сторінці громади**

- чи готує громада написаний зрозумілою мовою короткий опис бюджету? **ТАК, у тексті бюджетної постанови**

- чи оприлюднює громада звіти про виконання бюджету (квартальні і річні)? **ТАК**

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

8. SWOT-аналіз

ЕКОНОМІКА

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> Вдале географічне розміщення – поблизу Коломиї (60 тис. мешканців), між 2 обласними центрами (Чернівці – бл. 80 км, Івано-Франківськ – бл. 60 км) – ринки збуту, ринок праці, можливість навчання, доступ до публічних послуг тощо. Хороша транспортна доступність: по території ОТГ проходить автомобільна дорога національного значення Н10 (Стрий – Мамалига), автомобільна дорога регіонального значення Р-24 (Татарів – Кам'янець-Подільський), залізниця (Івано-Франківськ – Чернівці (пасажирська і вантажна станції)), близькість (5 км) місцевого аеропорту в Коломиї. Вільні комунальні ділянки, можливість вести господарську діяльність. Розвинене сільське господарство, великі сільськогосподарські підприємства. Наявність корисних копалин (торф, глина). Наявність лісових ресурсів, мисливських угідь, розвинуте лісництво. 	<ol style="list-style-type: none"> Проблеми зі сплатою податків: низька дисципліна сплати податків і велика кількість підприємств, які зареєстровані за межами громади. Малі обсяги інвестицій. Відносно мала кількість підприємств і привабливих несеzonних робочих місць у громаді. Незадовільний (з точки зору очікування і потреб інвесторів) стан дорожньої та технічної інфраструктури. Низький рівень оплати праці на місцевих підприємствах та організаціях. Низька купівельна спроможність населення. Відсутність містобудівної документації, зокрема, як перешкода визначення і формування інвестиційних зон.
Шанси	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> Розвиток збирання, зберігання і переробки сільськогосподарської продукції. Економічний розвиток вільних ділянок та інфраструктури, які залишилися після підприємств, які працювали раніше. Створення сільськогосподарських кооперативів на базі розвинутих присадибних господарств (розведення свиней і кроликів, садівництво, бджільництво тощо). Відродження садівництва. Розвиток альтернативної енергетики. Розвиток виробництва, яке базується на природних ресурсах (торфі та глині). Зростання купівельної спроможності населення. 	<ol style="list-style-type: none"> Виникнення проблем, пов'язаних із заробітчанською еміграцією: виїзд молодих, кваліфікованих працівників, що провокує дефіцит працівників, а також низьку якість продукції та послуг місцевих підприємств. Висмоктування працівників сусіднім містом Коломиєю. Перехоплення клієнтів місцевих закладів торгівлі і послуг конкурентами з Коломиї. Нераціональне використання природних ресурсів, передусім в аграрному секторі. Сезонність роботи в сільському господарстві.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

ДОВКІЛЛЯ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> Відсутність промисловості яка негативно впливає на природне середовище. Ресурси джерельної і мінеральної води. Велика лісистість. 	<ol style="list-style-type: none"> Відсутність ефективної системи водопостачання. Забруднення річок і водойм (через відсутність каналізації і використання агрохімікатів у сільському господарстві). Відсутність сортування при зборі відходів. Низька екологічна свідомість мешканців. Стихійні сміттєзвалища. Відсутність служб, які відповідають за благоустрій і чистоту на території громади. Переповненість сміттєзвалища, що призводить до нерегулярного вивозу відходів від мешканців.
Шанси	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> Екологічна освіта мешканців. Підвищення енергоефективності будівель загального користування. Розвиток сучасних й екологічних технологій, напр., у сфері виробництва біогазу. 	<ol style="list-style-type: none"> Погіршення якості питної води. Зниження рівня ґрунтових вод. Руйнування і деградація ґрунтів в результаті занадто інтенсивної експлуатації.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> Розгалужена мережа освітніх закладів, закладів охорони здоров'я, спорту і культури (доступність послуг). Близькість до Коломиї – регіонального соціально-культурного та економічного центру. Широка пропозиція проведення вільного часу для дітей і молоді (заклади культури, музична школа, басейн тощо). Творчі колективи громади – як одні з найкращих в області популяризують громаду як в Україні, так і за кордоном. Розвинутий аматорський спорт та відповідна інфраструктура у всіх населених пунктах громади. Регулярне транспортне сполучення між усіма населеними пунктами й обласним центром, а через нього із всією Україною і за кордоном. Деякі активних місцевих громадських організацій (у тому числі діючі Рада старійшин і 	<ol style="list-style-type: none"> Поганий стан дорожньої інфраструктури між окремим населеними пунктами громади та бічних вулиць у селах. Заробітчанська еміграція та її негативні соціальні наслідки. Відсутність сучасного медичного обладнання у медичних закладах. Негативні демографічні показники. Поганий технічний стан будинків культури, проблеми з опаленням, невідповідне обладнання. Проблема малої кількості учнів в деяких школах, що впливає на економічну ефективність. Невідповідність до стандартів та поганий технічний стан школи в селі Годи-Добровідка. Погана якість води у деяких населених пунктах і обмежене водопостачання. Недостатнє забезпечення класів у школах спеціалізованим обладнанням.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

<p>Молодіжна рада).</p> <p>8. Відносно хороший стан будинків закладів освіти (за винятком школи в селі Годи-Добровідка), частково термомодернізованих.</p> <p>9. Відносно хороша доступність і якість послуг системи охорони здоров'я (система керується Коломийським центром первинної медичної допомоги).</p>	
Шанси	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Державні дотації на реорганізацію і розвиток соціальної інфраструктури в громадах. 2. Доступність публічних послуг високої якості (освітніх, медичних, культурних, спортивних та ін.), як спосіб зупинити відтік людей, у тому числі молоді. 3. Сімейна політика громади. 4. Інтеграція місцевої спільноти. 5. Активізація і залучення старших осіб до процесів розвитку в громаді. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виїзд молоді на постійне проживання, старіння населення, особливо у віддалених від Коломиї населених пунктах. 2. Збільшення кількості неповних сімей і розлучень, зокрема в результаті заробітчанської еміграції.

АПАРАТ САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Команда чиновників з великим потенціалом. 2. Створюється ЦНАП. 3. Досвід участі в міжнародних проектах. 4. Хороша співпраця з районною й обласною адміністрацією. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Високі витрати на утримання широкої мережі будівель загального користування, які окрім всього характеризуються низькою енергоефективністю. 2. Недостатнє оснащення і спеціалізоване програмне забезпечення. 3. Неактуальні просторові плани (за винятком села Мала Кам'янка). 4. Висока залежність місцевого бюджету від державних дотацій і субвенцій. 5. Недостатня компетентність працівників органу місцевого самоврядування. 6. Недостатність кадрів, яка стосується зокрема комунальних підприємств.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Шанси	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Приєднання до ОТГ нових населених пунктів (Джурків, Ценява, Раківчик, Лісна Слобідка) – збільшення людського, соціального, економічного і територіального потенціалу ОТГ. 2. Інвентаризація майна та оформлення необхідної документації громади. 3. Здача в оренду незадіяних приміщень комунальної власності. 4. Співпраця з іншими ОТГ у сфері спільного надання послуг (напр., у сфері управління відходами, забезпечення пожежної безпеки тощо) 5. Зосередження різних громадських установ в окремих місцях. 6. Державні та міжнародні програми фінансової та позафінансової підтримки для ОТГ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Делегування державою завдань до органів місцевого самоврядування без забезпечення повної фінансової підтримки. 2. Конфлікти і соціальне невдоволення, пов'язані з необхідністю оптимізації мережі освітніх і медичних установ. 3. Зниження масштабу підтримки ОТГ з боку держави і міжнародних донорів. 4. Судові позови щодо власності на землю в селі Мала Кам'янка. 5. Зменшення обсягів або скасування субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ.

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

9. Висновки та рекомендації для реалізації стратегічного планування.

Стратегію розвитку П'ядицької ОТГ затверджено рішенням Ради від 27.11.2017 р. № 128-VII / 2017. Часовий горизонт сягає 2027 року. До Стратегії додається План реалізації на 2018-2020 роки.

Стратегію розроблено за підтримки програми «U-LEAD з Європою» та проекту "ПУЛЬС" Асоціації міст України.

Розпорядженням голови ОТГ від 28.04.2017 р., № 46 "Про організаційні заходи з розробки Плану соціально-економічного і культурного розвитку П'ядицької об'єднаної територіальної громади та Стратегії розвитку до 2027 р." було створено робочу групу з питань розробки Стратегії розвитку П'ядицької ОТГ до 2017 р., до складу якої увійшли представники місцевої влади, окремих сіл, підприємці, активні мешканці, а також представники районної влади.

Розробку Стратегії розпочали з соціально-економічного аналізу, у тому числі проведено анкетування підприємців, мешканців і учнів старших класів. Дослідження не було репрезентативним, а його результати навіть не представлені в документі.

Робоча група провела дві зустрічі, під час яких розроблено ключові положення Стратегії і Плану реалізації. Зустрічі робочої групи були відкритими.

21.11.2017 р. відбулися громадські консультації (дискусія) щодо проекту Стратегії та Плану реалізації. Більшість присутніх підтримала обидва документи.

Стратегія визначає дві стратегічні цілі (Місце безпечного довкілля і високої якості життя та Збільшення економічного потенціалу громади), шість операційних цілей (по три в кожній з двох стратегічних цілей) і 20 завдань. Деталі, які стосуються завдань, включені до Плану реалізації стратегії. Він складається з 63 ідей щодо місцевих проектів розвитку, які будуть реалізовані в 2018-2020 роках. Карта проекту визначає продукти реалізації проекту, очікувані результати, відповідальну особу, запланований бюджет і графік реалізації.

Документ також містить:

- бачення розвитку громади,
- узгодженість зі стратегією розвитку області,
- стратегічний SWOT-аналіз,
- індикатори ефективності реалізації стратегії,
- очікувані результати і показники Плану реалізації стратегії;
- систему управління, моніторингу й актуалізації Плану реалізації Стратегії.

Моніторинг Стратегії:

<https://www.facebook.com/groups/1581545191873352/permalink/2448292771865252/>

Підводячи підсумки, можна констатувати, що документ Стратегії розроблено з використанням партисипативної моделі стратегічного планування, яка в певній мірі відповідає вимогам програми DOBRE.

Громада очікує, що в рамках програми DOBRE, буде проведено репрезентативне дослідження умов і якості життя.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Decentralization Offering Better Results and Efficiency (DOBRE)

Додаток: вкладення

1. Заява П'ядицької ОТГ (відсутність потреби розробки нової стратегії)

Окремий файл.

2. Словничок для перекладача

Окремий файл.

3. Матеріали й інформація, використана для аналізу

1. Інформація з зустрічей та інтерв'ю, проведених на території П'ядицької ОТГ 12-14.11.2018 р. та 15.01.2019 р.;
2. Проектна заявка до проекту DOBRE з супровідною документацією;
3. Статистичні дані, списки і матеріали, надані окремими відділами міської ради;
4. Веб-сайт громади;
5. Державний веб-портал, присвячений децентралізації (decentralization.gov.ua);
6. Сервіс для об'єднаних громад (gromada.org.ua).
7. Веб-сайти і статистичні ресурси органів влади району й області.

4. Список співрозмовників

Окремий файл.